

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY POLICEJNÍM
ORGÁNEM V PŘÍPRAVNÉM TRESTNÍM ŘÍZENÍ**

Autor práce: Ivan Krulič

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2025

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Ivan Krulić
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Omezení osobní svobody policejním orgánem v přípravném trestním řízení

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Restriction of Personal Freedom in Pre-Trial Criminal Proceedings by the Police Authority

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): 10/2024

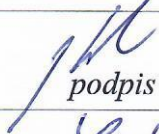

Cíl bakalářské práce:

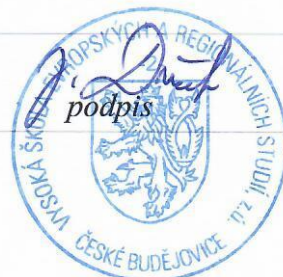
Hlavním cílem bakalářské práce je jednoznačné vymezení zákonných podmínek, za nichž lze zákonně omezit osobní svobodu jednotlivce policejním orgánem v trestním řízení.

Vedlejším cílem bakalářské práce je zjištění jednotlivých odlišností právních úprav, včetně případné formulace návrhů *de lege ferenda*, a to na základě komparace české trestněprávní úpravy týkající se omezení osobní svobody jednotlivce policejním orgánem v trestním řízení s odpovídající zahraniční právní úpravou.

Student: Ivan Krulić	22. 10. 2024 Datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.	23. 11. 2024 Datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	2. 12. 2024 Datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	9. 12. 2024 Datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	10. 12. 2024 Datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jiřímu Hruškovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

Krulić, I. *Omezení osobní svobody policejním orgánem v přípravném trestním řízení: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2025. 73 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: Omezení osobní svobody, orgány činné v trestním řízení, Policie ČR, lidská práva, podezřelý, předvedení, zajištění, zadržení, zatčení.

Bakalářská práce se věnuje problematice omezení osobní svobody v přípravném řízení prováděném policejními orgány. Teoretická část se soustředí na klíčové pojmy spojené s osobní svobodou jako základním lidským právem a rozebírá různé formy omezení této svobody během přípravného řízení, jako jsou zadržení podezřelého a obviněného, institut zajištění dle zákona o Policii ČR a příkaz k zatčení. Součástí této části je rovněž analýza právního rámce a podmínek pro omezení osobní svobody a ochrana procesních práv osob, jejichž osobní svoboda je omezena.

Praktická část se zaměřuje na komparaci právní úpravy České republiky s právními úpravami vybraných zemí EU s cílem identifikovat možné rozdíly a navrhnout vhodná opatření *de lege ferenda*.

ABSTRACT

Krulić I. *Restriction of Personal Freedom in Pre-Trial Criminal Proceedings by the Police Authority: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 73 pgs. Supervisor: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: Restriction of personal freedom, law enforcement authorities, police of the Czech Republic, human rights, suspect, bringing-in, detention, arrest.

The bachelor's thesis addresses the issue of personal freedom restrictions in pre-trial proceedings conducted by police authorities. The theoretical part focuses on key concepts related to personal freedom as a fundamental human right and discusses various forms of restriction of this freedom during pre-trial proceedings, such as the detention of suspects and accused persons, the security measure under the Act on the Police of the Czech Republic, and arrest warrants. This part also includes an analysis of the legal framework and conditions for restricting personal freedom, as well as the protection of procedural rights of persons whose freedom is restricted.

The practical part focuses on a comparison of the legal regulation in the Czech Republic with the legal frameworks of selected EU countries, aiming to identify potential differences and propose appropriate *de lege ferenda* measures.

OBSAH

ÚVOD.....	10
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	12
2 OSOBNÍ SVOBODA JAKO ZÁKLADNÍ LIDSKÉ PRÁVO	13
2.1 Ochrana osobní svobody v mezinárodním právu	13
2.1.1 Všeobecná deklarace lidských práv, DE01/48.....	13
2.1.2 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, vyhláška č. 120/1976 Sb.....	15
2.1.3 Evropská úmluva o lidských právech č. 209/1992 Sb.	15
2.1.4 Listina základních práv Evropské unie č. 2012/C 326/02	16
2.2 Právní úprava trestního práva vybraných členských států EU	18
2.2.1 Právní úprava trestního práva Slovenska	18
2.2.2 Právní úprava trestního práva Polska.....	20
2.2.1 Právní úprava trestního práva Rakouska.....	22
2.2.2 Právní úprava trestního práva Spolkové republiky Německo	25
2.3 Ochrana osobní svobody dle právního řádu České republiky	28
2.3.1 Ústava České republiky z. č. 1/1993 Sb.....	28
2.3.2 Listina základních práv a svobod z. č. 2/1993 Sb.....	30
3 OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY V TRESTNÍM ŘÍZENÍ	32
3.1 Omezení osobní svobody osoby přistížené při trestném činu nebo bezprostředně poté, § 76 odst. 2 TrŘ.....	32
3.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem § 76 odst. 1 TrŘ	34
3.3 Zadržení obviněného policejním orgánem § 75 TrŘ	39
3.4 Příkaz k zatčení § 69 TrŘ.....	43
4 KOMPARACE TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY TÝKAJÍCÍ SE OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY JEDNOTLIVCE POLICEJNÍM ORGÁNEM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ S ODPOVÍDAJÍCÍ ZAHRANIČNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVOU.....	48

4.1 Slovenská republika.....	48
4.1.1 Omezení osobní svobody běžným občanem, § 85 odst. 2 zákona č. 301/2005 Z. Z., Trestný poriadok (dále jen TP).....	48
4.1.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, § 85 odst. 1 TP.....	48
4.1.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, § 86 TP	49
4.1.4 Příkaz k zatčení, § 73 TP.....	50
4.2 Polská republika.....	51
4.2.1 Omezení osobní svobody občanem, art. 243 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, dále jen KPK)	51
4.2.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, art. 244 KPK.....	52
4.2.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, art. 244 KPK.....	53
4.2.4 Příkaz k zatčení, art. 247 KPK.....	54
4.3 Rakouská republika.....	54
4.3.1 Omezení osobní svobody běžným občanem, § 80 odst. 2 Strafprozessordnung 1975 BGBl. Nr. 631/1975 (dále jen StPO)	54
4.3.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, § 170 StPO	55
4.3.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, § 171 StPO	55
4.3.4 Příkaz k zatčení, § 170 StPO.....	56
4.4 Spolková republika Německo	57
4.4.1 Omezení osobní svobody běžným občanem, § 127 odst. 1 Strafprozessordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, StPO).....	57
4.4.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, § 127 odst. 2 StPO.....	57
4.4.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, § 127 odst. 2, StPO.....	58
4.4.4 Příkaz k zatčení, § 114 StPO.....	58
4.5 Vyhodnocení komparace trestněprávní úpravy týkající se omezení osobní svobody.....	58
4.5.1 Omezení osobní svobody běžným občanem	58

4.5.2	Zadržení podezřelého policejním orgánem.....	59
4.5.3	Zadržení obviněného policejním orgánem.....	61
4.5.4	Příkaz k zatčení	62
ZÁVĚR.....		64
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		67
SEZNAM ZKRATEK.....		72

ÚVOD

Osobní svoboda je základním lidským právem, garantovaným nejen právním řádem České republiky, ale také mezinárodními smlouvami a úmluvami o lidských právech a svobodách. Přestože je ochrana této svobody zásadní, právní řád České republiky umožňuje její omezení za přesně stanovených podmínek, zejména v souvislosti s trestním řízením. Omezení osobní svobody policejním orgánem je nezbytným nástrojem pro zajištění efektivního průběhu trestního řízení, ochrany společnosti před trestnou činností a výkon spravedlnosti.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na problematiku omezení osobní svobody policejním orgánem v přípravném trestním řízení. Předmětem práce je vymezení zákonné podmínky, za níž může být osobní svoboda jednotlivce v trestním řízení omezena. Práce se soustředí na detailní analýzu české právní úpravy, především trestního řádu a příslušných ustanovení zákona o Policii České republiky, které stanovují možnosti a limity těchto zásahů.

V teoretické části práce jsou nejprve charakterizovány klíčové pojmy spojené s osobní svobodou jako základním lidským právem. Následně jsou blíže rozpracovány způsoby omezení osobní svobody využívané během přípravného řízení, kterými jsou zadržení podezřelého a obviněného, příkaz k zatčení a institut zajištění dle zákona o Policii ČR.

Praktická část práce se zaměřuje na komparaci trestněprávní úpravy České republiky s odpovídajícími právními úpravami vybraných zemí EU. Podstatou těchto je identifikovat možné rozdíly v předmětných právních úpravách a zdůraznit případné nuance těchto zajišťovacích úkonů v zahraničí. V návaznosti na to se následně pokusil autor práce formulovat některé návrhy *de lege ferenda*, které by mohly přispět k optimalizaci české trestněprávní úpravy a jejímu lepšímu využití v praxi orgánů činných v trestním řízení.

Metodologicky práce vychází z analytického přístupu ke studiu platné právní úpravy, který zahrnuje analýzu zákonů, podzákonných norem, judikatury a odborné literatury. Komparativní část využívá srovnávací metody k identifikaci rozdílů a podobností mezi jednotlivými zahraničními trestněprávními úpravami. Důraz je kladen

na kritické zhodnocení získaných poznatků a jejich aplikaci do současné formulace návrhů de lege ferenda.

Výstupy této práce mohou být přínosné nejen z teoretického hlediska, ale i pro praktickou policejní praxi. Práce tak může posloužit jako informativní zdroj, či podklad pro odbornou diskusi mezi právníky, policisty a dalšími zainteresovanými subjekty.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bakalářská práce se zabývá problematikou omezení osobní svobody policejním orgánem v přípravném trestním řízení. Hlavním cílem bakalářské práce je jednoznačně vymezit zákonné podmínky, za nichž lze zákonně omezit osobní svobodu jednotlivce policejním orgánem v trestním řízení. Vedlejším cílem práce je identifikace odlišností mezi související trestněprávní úpravou v České republice a odpovídajícími právními úpravami v zahraničí, a to na základě komparace těchto právních úprav. Výstupem vzájemného porovnání bude případná formulace návrhů de lege ferenda.

Práce je zaměřena na jednotlivé způsoby omezení osobní svobody v trestním řízení, a to zadržení podezřelého a obviněného, omezení osobní svobody běžným občanem a zatčení obviněného.

Pro dosažení výše stanovených cílů byly při zpracování bakalářské práce využity následující metody zkoumání:

- **Studium právnické a odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů,**
- **Deskriptivní metoda,**
- **Teoretická analýza doplněná o další logické metody,**
- **Komparační metoda** – využitá při vzájemném porovnání odpovídající české trestněprávní úpravy s odpovídající právní úpravou ve vybraných státech Evropské unie, čímž byly zjištěny jednotlivé odlišnosti mezi nimi.
- **Interdisciplinární přístup.**

2 OSOBNÍ SVOBODA JAKO ZÁKLADNÍ LIDSKÉ PRÁVO

2.1 Ochrana osobní svobody v mezinárodním právu

V mezinárodním právu je osobní svoboda důležitým prvkem ochrany lidských práv. Mezinárodní právo obsahuje několik základních právních norem, které zajišťují ochranu osobní svobody na mezinárodní úrovni. Tyto právní předpisy stanovují podmínky a zásady týkající se zákazu svévolného zadržování, mučení, otroctví a dalších forem nelidského zacházení. Mezi nejvýznamnější mezinárodní dokumenty, které se zabývají ochranou osobní svobody, patří Všeobecná deklarace lidských práv, Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Evropská úmluva o lidských právech a Listina základních práv Evropské unie.

2.1.1 Všeobecná deklarace lidských práv, DE01/48

Všeobecná deklarace lidských práv byla přijata dne 10. prosince 1948 na 3. valném shromáždění OSN. Ačkoli nemá závaznou právní povahu, slouží jako významný morální a etický základ pro ochranu lidských práv na celém světě. Tato deklarace inspirovala vznik mnoha mezinárodních i národních právních dokumentů a ústav. V Československu její principy ovlivnily právní úpravu zejména po pádu komunistického režimu, kdy byla Listina základních práv a svobod přijata jako součást Ústavního pořádku České republiky v roce 1991.¹

Každý má právo na osobní svobodu, život a vlastní bezpečnost (čl. 3), což představuje základní právo každého jednotlivce. Toto právo je klíčové pro zachování lidské důstojnosti a jeho ochrana je nezbytná pro mír a spravedlnost ve společnosti. Zahrnuje ochranu před jakýmkoli formami zneužívání, násilí nebo diskriminace, které by mohly ohrozit fyzickou, psychickou nebo právní integritu jednotlivce. Tento článek, v kontextu mezinárodního práva, vyjadřuje nejen povinnost států chránit svobodu a bezpečnost jednotlivce, ale i zavazuje je, aby zajistily, že omezení těchto práv bude výlučně v souladu se zákonem a podléhat odpovídajícímu právnímu procesu.²

¹ KRÁTKÝ Karel. *Česká republika a Organizace Spojených národů*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1995. 61 s. ISBN 80-85864-15-0. Dostupné také z: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:07516ba0-6f64-11e9-b04f-5ef3fc9bb22f>>.

² ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ a SPOLEČNOST PRO LIDSKÁ PRÁVA. *Všeobecná deklarace lidských práv*. [online]. Praha: Společnost pro lidská práva, 1969, s. 3. [cit. 2025-01-17]. Dostupné z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:65f05370-7473-11e8-9588-5ef3fc9bb22f>>.

Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství (čl. 4). Tento článek chrání jednotlivce před svévolným zásahem do osobní svobody. OČTŘ jsou povinny zajistit, že jakékoli omezení osobní svobody bude prováděno pouze na základě právního předpisu a v souladu s procesními pravidly, která jsou předem stanovená zákonem. Zajišťuje se tak ochrana jednotlivců před zneužíváním moci, při kterém by hrozilo jejich bezdůvodné zbavení svobody nebo vyhoštění bez adekvátního právního řízení.³

Všichni mají právo na právní ochranu proti svévolnému zadržení nebo zatčení (čl. 7). Tento článek chrání jednotlivce před nezákonným nebo neoprávněným zadržením, a to jak ve vlastní zemi, tak i v cizině. Zajišťuje, že jednotlivci, kteří jsou zadrženi, budou informováni o důvodech svého zadržení a budou mít přístup k právnímu poradenství, což umožní efektivní ochranu jejich práv.⁴

Každý má právo na právní ochranu před svévolným nebo nezákonným zadržením, uvězněním nebo vyhoštěním (čl. 9). Tento článek se zaměřuje na zajištění, aby státy postupovaly v přísném souladu s právními normami. Zásadním principem je vyloučení jakéhokoliv svévolného zadržení bez existence legitimního právního důvodu. Zajištění ochrany proti nezákonnému zadržení či vyhoštění představuje klíčový prvek při ochraně základních práv a svobod jednotlivce.⁵

Na závěr nelze opomenout, že VDLP je důležitý dokument, který vymezuje základní práva, která by měla být zaručena každému člověku, například právo na svobodu, život, a bezpečí. Slouží jako morální vodítko pro ochranu lidských práv a ovlivnila mnoho ústavních zákonů po celém světě. Pomáhá chránit jednotlivce před nespravedlivým zacházením, svévolným zadržením nebo vyhoštěním, čímž podporuje spravedlnost, respekt k lidské důstojnosti a mírové soužití ve společnosti.

³ ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Všeobecná deklarace lidských práv* [online]. New York: Organizace spojených národů, 1948 [cit. 2025-01-17]. Dostupné z WWW: <https://mzv.gov.cz/file/3156327/Vseobecna_deklarace_lidskych_prav.pdf>.

⁴ ČESKO. Usnesení č. DE01/48. *Všeobecná deklarace lidských práv*. In Systém ASPI [online]. Wolters Kluwer [cit. 2025-01-17]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.

⁵ KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 465. ISBN 978-80-7400-365-3.

2.1.2 Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, vyhláška č. 120/1976 Sb.

Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (ICCPR), přijatý 19. prosince 1966 v New Yorku. Tyto články pokrývají širokou škálu občanských a politických práv, která mají zajistit svobodu, bezpečnost a důstojnost jednotlivců.

Právo na svobodu a osobní bezpečnost, vyjádřené v článku 9, chrání každou osobu před svévolným zbavením svobody. Zatčení či zadržení je přípustné pouze na základě zákona a v souladu s předepsaným řízením. Každý zadržený musí být neprodleně obeznámen s důvody a obviněními proti němu vznesenými a má právo být předveden před soudní orgán, který posoudí zákonnost omezení osobní svobody. Pokud je zbavení svobody shledáno nezákonným, vzniká nárok na vymahatelnou náhradu.⁶

V konečném důsledku je zřejmé, že ICCPR je zásadní dokument, který chrání základní svobody a práva jednotlivců, jako je právo na svobodu, bezpečnost a spravedlivé zacházení. Zdůrazňuje povinnost států zajišťovat, aby omezení osobní svobody probíhalo pouze na základě zákona a spravedlivého procesu. Důležitou součástí je také ochrana před svévolným zadržením nebo nezákonným omezením svobody, čímž pakt podporuje spravedlnost, důstojnost a rovnost ve společnosti.

2.1.3 Evropská úmluva o lidských právech č. 209/1992 Sb.

Evropská úmluva o lidských právech (dále EÚLP) č. 209/1992 Sb.⁷ je mezinárodní smlouva, která byla podepsána Radou Evropy v roce 1950 v Římě. EÚLP je klíčovým nástrojem v oblasti lidských práv a zaručuje základní práva a svobody všem lidem, kteří se nacházejí na územích, které jsou pod jurisdikcí států, které úmluvu podepsaly.

V rámci úmluvy byl zřízen Evropský soud pro lidská práva (dále jen ESLP), který je zodpovědný za dodržování, ochranu práv a svobod ustanovených v úmluvě. ESLP rozhoduje o stížnostech jednotlivců a skupin, kteří tvrdí, že jim byla porušena práva garantovaná EÚLP. Jednotliví občané mohou EÚLP využívat k ochraně svých práv na

⁶ ČESKO. Čl.9. Vyhláška č. 120/1976 Sb. *O Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech*. In Systém ASPI [online]. Wolters Kluwer [cit. 2023-09-16]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.

⁷ KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 1687 s. ISBN 978-80-7400-365-3.

vnitrostátní úrovni, ale také mohou podat stížnost na porušení svých práv přímo k evropskému soudu pro lidská práva.

Právo na osobní svobodu a bezpečnost je upraveno v článku 5 EÚLP, který v odstavci 1. písm. a) – f) stanoví taxativní výčet okolností, za nichž lze jednotlivce zbavit svobody (např. uvěznění po pravomocném odsouzení, zatčení v důsledku neplnění soudního rozhodnutí či zákonné povinnosti nebo při důvodném podezření ze spáchání trestného činu). V následujících odstavcích vymezuje tento článek povinnosti státu a práva osob, jimž je svoboda omezena, především požadavek zákonnosti a bezodkladný soudní přezkum. Každý, kdo je zadržen či zatčen, musí být neprodleně obeznámen s důvody tohoto omezení v jazyce, jemuž rozumí, a předveden před soudce či jiný příslušný orgán, který rozhodne o vazbě. V případě nezákonného zbavení svobody má dotčený jedinec právo na přezkum tohoto postupu, a je-li shledán protiprávním, na okamžité propuštění i případné odškodnění.⁸

Z celkového pohledu je patrné, že EÚLP je klíčová pro ochranu základních práv a svobod lidí v Evropě. Její význam spočívá nejen v tom, že tato práva jasně definuje, ale také v možnosti jednotlivců obrátit se na ESLP, pokud cítí, že jejich práva byla porušena. Úmluva podporuje spravedlnost, rovnost a respekt k lidské důstojnosti, čímž pomáhá udržovat demokratické hodnoty a právní jistotu napříč evropskými státy.

2.1.4 Listina základních práv Evropské unie č. 2012/C 326/02

Listina základních práv Evropské unie (dále jen LZPEU), byla přijata dne 7. prosince 2000 v Nice, vyhlášena dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku a následně publikována v Úředním věstníku Evropské unie dne 26. října 2012 pod označením 2012/C 326/02.⁹

LZPEU má nejvyšší právní sílu a je závazným dokumentem v rámci Evropské unie. Vstupem Lisabonské smlouvy v platnost v roce 2009 se stala součástí primárního práva EU, čímž získala právně závazný status pro všechny členské státy. Dále slouží k ochraně a posílení práv jednotlivců v rámci EU, které orgány EU musí respektovat

⁸ ČESKO. Sdělení č. 209/1992 Sb. *O Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8*. In Systém ASPI [online]. Wolters Kluwer [cit. 2023-05-13]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336517X.

⁹ EUROPEAN UNION. *Listina základních práv Evropské unie* [online]. Oficiální web Evropské unie, 2023 [cit. 2023-05-12]. Dostupné z: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:C2012/326/02>>.

a dodržovat práva uvedená v Listině při výkonu svých pravomocí. Jednotlivci se mohou obrátit na soudy, aby hájili svá práva uvedená v LZPEU.¹⁰

Omezení osobní svobody lze nalézt v článku 6 LZPEU, čímž zajišťuje jejich jednotnou ochranu v rámci členských států Evropské unie. „*Každý má právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zbaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem*“.¹¹

Zbavení svobody je přípustné pouze v taxativně stanovených případech, například, zákonné omezení osobní svobody zahrnuje uvěznění osoby na základě pravomocného rozhodnutí příslušného soudu, zadržení osoby nebo jiné zbavení svobody v případě, že nerespektuje rozhodnutí soudu vydané v souladu s platnými právními předpisy. Omezení osobní svobody za účelem jejího předvedení před příslušný soudní orgán. Ve všech případech je nutné, aby omezení svobody proběhlo v souladu se zákonem a s respektováním základních práv osoby.

Z uvedených skutečností vyplývá, že LZPEU je zásadní dokument, který chrání základní práva a svobody lidí v rámci EU. Její význam spočívá v tom, že zajišťuje jednotnou ochranu těchto práv ve všech členských státech a umožňuje jednotlivcům obrátit se na soudy, pokud se cítí být poškozeni. Listina nejen potvrzuje důležitost lidské důstojnosti, svobody a spravedlnosti, ale také podporuje rovnost a solidaritu mezi občany EU. Díky své závaznosti posiluje právní jistotu a propojuje hodnoty jednotlivých států do společného evropského rámce.

¹⁰ SVOBODOVÁ, Magdaléna; SCHE U Harald Christian; GRINC Jan (eds.). *Listina základních práv Evropské unie. Deset let v praxi – hodnocení a výhled*. Praha: Auditorium, 2019, s.147, ISBN 978-80-87284-78-0.

¹¹ EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS. Článek 6 – *Právo na svobodu a bezpečnost* [online]. 14. prosince 2024 [cit. 2025-01-26]. Dostupné z: <<https://fra.europa.eu/cs/eu-charter/article/6-pravo-na-svobodu-bezpecnost>>.

2.2 Právní úprava trestního práva vybraných členských států EU

2.2.1 Právní úprava trestního práva Slovenska

Ústava Slovenské republiky

Ústava Slovenskej republiky (dále jen ústava) č. 460/1992 Zb.,¹² byla přijata 1. září 1992 a vstoupila v platnost 1. října 1992. Ústava se skládá z 9 hlav a celkem 156 článků. Zabývá se základními principy státu, právy a povinnostmi občanů, organizací státní moci a dalšími klíčovými aspekty fungování státu. Hlavní části ústavy: Základní ustanovení, Základní práva a svobody, Hospodářství Slovenské republiky, Územní samospráva, Zákonodárna moc, Výkonná moc, Soudní moc, Prokuratura Slovenské republiky a veřejný ochránce práv, Přejídná a závěrečná ustanovení. Právo na osobní svobodu je uvedeno v článku 17 ústavy. Tento článek zaručuje, že každý má právo na osobní svobodu a bezpečnost a že nikdo nesmí být zbaven svobody jinak než v případech a způsobem stanoveným zákonem. Omezení osobní svobody může být nařízeno pouze na základě zákona a musí být přiměřené a zákonné. Právo na osobní svobodu je uvedeno v článku 17 ústavy, který zaručuje, že každý má právo na osobní svobodu a bezpečnost. Dále stanovuje, že nikdo nesmí být zbaven svobody jinak než v případech a způsobem stanoveným zákonem. Omezení osobní svobody může být nařízeno pouze na základě zákona a musí být přiměřené a zákonné. Další aspekty svobody a práv jednotlivců jsou také zmíněny v článcích 15 a 16, které se věnují právu na ochranu osobnosti a svobodě pohybu.

Trestní zákoník

Slovenský Trestný zákon č. 300/2005 Z. z.¹³, byl přijat 20. května 2005 a vstoupil v platnost 1. září 2005. Tento zákoník se skládá ze tří hlavních částí, které obsahují celkem 440 paragrafů. Všeobecná část, zahrnující přibližně §§1-44, vymezuje základní principy trestního práva, včetně trestné odpovědnosti a důvodů pro její vyloučení. Osobitná část, která pokrývá paragrafy §§45-299, se detailně zabývá konkrétními trestnými činy, jako jsou majetkové, násilné a mravnostní delikty. Společné, přejídné a závěrečné ustanovenia, které se nacházejí v §§300-440, obsahují společná pravidla

¹² DRGONEC, J. Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. 2. prepracované a doplnené vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, 1792 s. ISBN 978-80-89603-74-9.

¹³ ČENTÉŠ, J., KURILOVSKÁ, L., ŠIMOVČEK, I., BURDA, E. a kol. Trestný poriadok I. § 1 – 195. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 1232. ISBN 978-80-89603-88-6.

a přechodná ustanovení, usnadňující přechod na nový právní rámec. Poslední novela zákona, schválená v roce 2023, přinesla důležité změny, které posilují ochranu obětí a zvyšují trestní odpovědnost za závažné delikty, reflektující snahu o zefektivnění trestního práva a jeho přizpůsobení aktuálním potřebám společnosti.

Trestní řád

Trestný poriadok (dále jen TPP) je slovenský trestní řád, který byl přijat 1. ledna 2006 a nese označení č. 301/2005 Z. z.¹⁴ Tento zákon nahradil předchozí právní úpravy a od svého vzniku byl několikrát novelizován, přičemž poslední významné změny byly provedeny v roce 2023, které reagovaly na potřebu modernizace trestního řízení a zlepšení ochrany práv obětí trestných činů. TPP se skládá z 11 částí, které se zaměřují na různé aspekty trestního řízení, včetně pravidel pro vyšetřování, obžaloby, soudního řízení a vykonávání trestů. Obecná část vymezuje základní principy trestního řízení, jako je právo na spravedlivý proces, ochrana práv účastníků řízení a pravidla pro shromažďování a hodnocení důkazů, zatímco zvláštní část se zabývá specifickými postupy, jako jsou úkony policie a řízení před soudem. Důležitými ustanoveními jsou také pravidla týkající se omezení osobní svobody, zajištění práva na obhajobu a možnost odvolání proti rozhodnutím soudů.

Zadržení podezřelé osoby je v trestním řádu uvedeno v § 504, které představuje významný zásah do právního postavení jednotlivce, jak uvádí v knize *Zadržanie podozrivej osoby v trestnom konaní* autor Marko Deák, s trestním stíháním je spojena celá řada závažných právních omezení, kterým se obviněný, obžalovaný, a ani podezřelý nevyhne. Kromě materiálních omezení často dochází i k nehmotné újmě, která bývá těžko odstranitelná, a to i v případě příznivého výsledku pro obviněného. Podle čl. 17 odst. 2 Ústavy Slovenské republiky se záruky právní ochrany vztahují i na tuto fázi trestního řízení, tedy na zadržení podezřelé osoby. Tento institut má zásadní dopad na další průběh trestního řízení, protože jakékoliv pochybení v tomto procesu může mít fatální následky. Zadržení, k němuž pravidelně dochází v přípravném řízení, může ovlivnit, a někdy dokonce i předurčit, co se stane v dalších fázích řízení. Proto je zásadní, aby orgány činné

¹⁴ ČENTÉŠ, J., KURILOVSKÁ, L., ŠIMOVČEK, I., Burda, E. a kol. *Trestný poriadok I*. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 1232. ISBN 978-80-89603-88-6.

v trestním řízení dobře znaly hranice svých pravomocí, ale zároveň musí být obeznámena i obhajoba, aby mohla v případě pochybení tyto skutečnosti v řízení namítat.¹⁵

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže

Na Slovensku je v současné době v trestním řádu Slovenské republiky č. 301/2005 Z.z..¹⁶ implementována část, která věnuje zvláštní pozornost nezletilým a mladistvým pachatelům. Nachází se v části třetí, hlavě XXI, nazvané „Osobitné ustanovenia o konaní vo veciach mladistvých §§ 332–348“. Tato ustanovení upravují specifický postup v trestním řízení proti mladistvým, který zohledňuje jejich věk, emocionální a psychologický vývoj, a tím podporuje jejich resocializaci a integraci zpět do společnosti. Právní úprava klade důraz na ochranu práv mladistvých a zajištění spravedlivého procesu, přičemž základním cílem není jen potrestání, ale především výchova a náprava. Zákon umožňuje využití výchovných opatření a alternativních sankcí, které minimalizují negativní dopady trestního řízení na mladistvé a jejich budoucí život.

Zákon o mezinárodní justiční spolupráci

Zákon č. 154/2010 Z. z. v znění účinném od 15. 3. 2024 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci v trestních věcech. Tento zákon upravuje postupy pro právní pomoc a spolupráci mezi Slovenskou republikou a dalšími státy v oblasti trestního práva, včetně vydávání mezinárodních zatykačů a žádostí o právní pomoc. Obsahuje ustanovení o vzájemném uznávání soudních rozhodnutí, předávání osob a zajištění spravedlivého procesu. Zákon klade důraz na ochranu lidských práv a dodržování mezinárodních standardů v trestním řízení.¹⁷

2.2.2 Právní úprava trestního práva Polska

Ústava Polské republiky

Ústava Polské republiky (dále jen ústava), známá jako Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej¹⁸, byla přijata 2. dubna 1997 a vstoupila v platnost 17. října

¹⁵ DEÁK, M. *Zadržanie podozrivej osoby*. Monografie. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2015, s. 168. ISBN 978-80-89603-33-6.

¹⁶ ČENTĚŠ, J., KURILOVSKÁ, L., ŠIMOVČEK, I., BURDA, E. a kol. *Trestný poriadok I*. § 1–195. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 1232. ISBN 978-80-89603-886.

¹⁷ KORDÍK, Marek, FILLOVÁ, Dagmar, HRVOL, Miloš. *Zákon o európskom zatykácom rozkaze* [č. 154/2010 Z. z. z 9. marca 2010 (§ 1-45)]. In: KORDÍK, Marek, FILLOVÁ, Dagmar, HRVOL, Miloš. *Európsky zatykáci rozkaz*. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-371-4.

¹⁸ POLSKO. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). (dostup: 2024-10-10 18:27) Dostupná na WWW:

1997. Ústava se skládá z 13 hlav a celkem 243 článků. Zabývá se základními principy státu, právy a povinnostmi občanů, organizací státní moci a dalšími klíčovými aspekty fungování státu. Hlavní části ústavy: Základní ustanovení, Svobody, práva a povinnosti člověka a občana, Zdroje práva, Sejm a Senát, Prezident republiky, Rada ministrů a státní správa, Místní samospráva, Soudnictví a tribunály, Orgány státní kontroly a ochrany práva, Veřejné finance, Státní obrana, Stav ohrožení, Závěrečná a přechodná ustanovení. Právo na osobní svobodu je uvedeno v článku 41 ústavy. Tento článek zaručuje, že každý má právo na osobní svobodu a bezpečnost a že nikdo nesmí být zbaven svobody jinak než v případech a způsobem stanoveným zákonem. Omezení osobní svobody může být nařízeno pouze na základě zákona a musí být přiměřené a nezbytné.

Trestní zákoník

Kodeks karny (dále jen KK) je polský trestní zákoník, který byl přijat 6. června 1997 a nahradil starší úpravy. Tento zákon nese označení Dz.U. z 1997 r. Nr 88¹⁹ poz. 553. KK byl mnohokrát novelizován, přičemž poslední rozsáhlé úpravy byly provedeny v roce 2021, které se zaměřily na zlepšení právní ochrany obětí a úpravu trestů za závažné trestné činy. KK se skládá z 11 částí, které zahrnují jak obecná, tak zvláštní ustanovení. Obecná část vymezuje základní principy trestního práva, jako je trestní odpovědnost, účel trestu a okolnosti vylučující protiprávnost. Zvláštní část obsahuje definice jednotlivých trestných činů, jako jsou vražda, podvod, a majetková trestná činnost. KK je klíčovým právním nástrojem, který zajišťuje ochranu jednotlivců a veřejnosti v Polsku.²⁰

Trestní řád

Polský Trestní řád, přijatý jako zákon č. 6. června 1997, známý jako Kodeks postępowania karnego (dále jen KPK)²¹, se stal základním kamenem trestního řízení v Polsku. Tento zákon, aktuálně platný podle výnosu Dz. U. z 2024 r. poz. 37, zahrnuje komplexní úpravy týkající se postupů a pravidel, které garantují spravedlivé řízení. V rámci tohoto kodexu se důležitá ustanovení týkající se omezení osobní svobody

<<https://sip.lex.pl/#/act/16798613/990986/konstytucja-rzeczypospolitej-polskiej?keyword=Konstytucja%20Rzeczypospolitej%20Polskiej&cm=SFIRST>>.

¹⁹ PRÉNOSIL Gustav *Trestní zákoník Polské lidové republiky a uvozovací předpisy*. (překladatel), Čeněk KLAPAL (překladatel). *Zahraniční zákony*, 3. Praha: Výzkumný ústav kriminologický při Generální prokuratuře ČSSR, 1969.

²⁰ POLSKO. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.). (dostup: 2024-10-10 17:40), Dostupny na WWW: <<https://sip.lex.pl/#/act/16798683/3467406/kodeks-karny?keyword=Kodeks%20karny%20&cm=SFIRST>>.

²¹ POLSKO. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.). Dostupná na WWW: <<https://sip.lex.pl/#/act/16798685>> (dostup: 2024-10-10 17:25)

nacházejí zejména v Hlavě VIII, která se zaměřuje na zadržení a zatčení osob. Tento segment specifikuje podmínky, za kterých mohou být tyto procesní opatření uplatněna, včetně procedurálních záruk pro ochranu práv obviněných. Vzhledem k tomu, že zadržení a zatčení představují zásahy do osobní svobody, KPK klade důraz na to, aby taková opatření byla provedena v souladu se zákonem, s respektem k právům jednotlivců a za jasně definovaných podmínek. Tímto způsobem se trestní řád snaží vyvážit potřebu efektivního vyšetřování s ochranou základních práv a svobod jednotlivců v rámci trestního řízení.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže

Dalším významným právním předpisem je Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich²², zákon ze dne 26. října 1982 o řízení ve věcech mladistvých. Tento zákon, který byl také novelizován v roce 2021, se zaměřuje na specifické postupy a opatření vztahující se na nezletilé osoby v trestním řízení. Zákon se skládá z 12 hlav, které zahrnují otázky odpovědnosti nezletilých, opatření a sankce, jakož i ochranu práv nezletilých během řízení. Omezení osobní svobody v případě nezletilých je podrobně upraveno v kapitole 1a Průběh řízení, kde je v § 32a-32p, kde jsou definovány podmínky omezení osobní svobody mladistvého. Tímto způsobem se polský právní systém snaží zajistit spravedlivé a přiměřené zacházení s nezletilými podezřelými, přičemž na klade důraz na ochranu jejich práv a důstojnosti. Zákon zdůrazňuje, že zadržení a vazba by měly být používány pouze jako krajní opatření. Cílem těchto opatření je podpořit resocializaci a rehabilitaci nezletilých, což je klíčové pro jejich osobní rozvoj a reintegraci do společnosti.

2.2.1 Právní úprava trestního práva Rakouska

Ústava Rakouské republiky

Ústava Rakouské republiky, známá jako Bundes-Verfassungsgesetz (dále jen B-VG)²³, byla přijata 1. října 1920 a vstoupila v platnost 10. listopadu 1920. Ústava se skládá z 11 hlav a celkem 149 článků. Jedná se o nejstarší ústavu. Zabývá se základními

²² Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 969 z późn. zm.), (dostup: 2024-10-10 18:03), Dostupné z WWW: <<https://sip.lex.pl/#/act/16791030/3165316/postepowanie-w-sprawach-nieletnich?keyword=post%C4%99powaniu%20w%20sprawach%20nieletnich&cm=SREST>>.

²³ VINDOBON, Th.. Rakouská ústava a základní práva státních občanů. Praha: Zář, [1909], s. 9. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:8f995050-04e9-11e7-bff9-005056825209>

principy státu, právy a povinnostmi občanů, organizací státní moci a dalšími klíčovými aspekty fungování státu. Hlavní části B-VG: Základní ustanovení, Federální legislativa, Federální výkonná moc, Federální soudnictví, Státní správa, Finanční správa, Obrana, Zahraniční vztahy, Změny ústavy, Přejídná a závěrečná ustanovení.

Článek 4 této ústavy chrání osobní svobodu, stanoví, že každý má právo na osobní svobodu a nikdo nemůže být svévolně zbaven svobody, přičemž jakékoli omezení této svobody musí být zákonné a přiměřené. Ústava také zahrnuje další základní práva a svobody, jako je právo na soukromí, svoboda projevu a svoboda shromažďování, čímž zajišťuje ochranu lidských práv a fungování demokratického právního státu.

Trestní zákoník

Strafgesetzbuch (dále jen StGB)²⁴ je rakouský trestní zákoník, který byl přijat 23. května 1974. Tento zákoník, označovaný jako BGBl. I Nr. 60/1974, nahradil předchozí úpravy a od svého vzniku prošel mnoha novelizacemi, které reflektovaly měnící se sociální a právní kontext. Poslední významné změny proběhly v roce 2022, kdy se zaměřily na posílení práv obětí a ochranu proti násilí. StGB se skládá z přibližně 400 paragrafů a je rozdělen do dvou hlavních částí: obecné ustanovení a zvláštní část, která specifikuje jednotlivé trestné činy. Obecná část se zaměřuje na definici trestného činu, trestní odpovědnost a sankce, zatímco zvláštní část pojednává o konkrétních trestných činech, jako jsou krádež, vražda, a násilí. StGB je základním pilířem rakouského trestního práva a slouží jako důležitý nástroj pro ochranu práv a svobod jednotlivců.

Trestní řád

Strafprozeßordnung (StPO)1975²⁵ je rakouský trestní řád, který upravuje postupy a pravidla pro trestní řízení v Rakousku. Tento zákon byl původně vydán 1. ledna 1873 jako zákon č. 119/1873 ř. z. a od té doby prošel mnoha úpravami a aktualizacemi, aby reflektoval změny ve společnosti a právním systému. Poslední významná novela proběhla

²⁴ Strafgesetzbuch (StGB trestní zákoník) Kindhäuser/Neumann/Paeffgen/Saliger, Strafgesetzbuch 6. Auflage 2023. Dostupné z WWW: <https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fkomm%2Fkinneupaekostgb_6%2Fstgb%2Fcont%2Fkinneupaekostgb.stgb.htm&pos=1&hlwords=on>

²⁵ RAKOUSKO. (BGBl. I Nr. 159/2021) Strafprozessordnung StPO 1975. Online. 2021. Österreich: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, 2023, 25.3.2022. Dostupné z: <<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002326>>. [cit. 2024-10-07].>

v roce 2023 a nese číslo 45/2023, což ukazuje na neustálou snahu o modernizaci a zlepšení právního rámce.

Trestní řád obsahuje celkem 6 hlav a přibližně 517 paragrafů, které detailně popisují různé aspekty trestního řízení. Mezi hlavní části patří obecná ustanovení, která definují základní principy a pojmy, pravidla pro příslušnost soudů, která určují, který soud je kompetentní k projednávání konkrétních případů, a práva a povinnosti účastníků řízení, která zajišťují spravedlivý proces pro všechny zúčastněné strany.

Další důležitou částí jsou pravidla pro důkazní řízení, která stanovují, jaké důkazy mohou být předloženy a jakým způsobem mají být hodnoceny. Tato pravidla jsou klíčová pro zajištění objektivitu a spravedlnosti v trestním řízení. Kromě toho trestní řád obsahuje i možnosti opravných prostředků, které umožňují účastníkům řízení napadnout rozhodnutí soudů a požadovat jejich přezkoumání vyššími instancemi.

Omezení osobní svobody je v rakouském trestním řádu (StPO) definované v IX oddílu, Hauptstück - Fahndung, Festnahme und Untersuchungshaft (§§ 167–189) „Domovní prohlídka, zatčení a vyšetřovací vazba“, který zahrnuje paragrafy §§ 167–189. Tento oddíl se zaměřuje na podmínky, postupy a práva spojená se omezením osobní svobody jednotlivců v rámci přípravného trestního řízení.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže v Rakousku

Bundesgesetz über die gerichtliche Jugendhilfe (dále jen JHG) byl přijat 15. června 1988. Tento zákon upravuje soudní řízení a opatření zaměřená na mladistvé delikventy, a klade důraz na prevenci, rehabilitaci a ochranu práv dětí a mladistvých. JHG obsahuje ustanovení o různých typech ochranných opatření, jako jsou výchovné programy, pobyty v zařízeních pro výkon ochranné výchovy, a další formy intervence. Cílem zákona je podpořit reintegraci mladistvých do společnosti a zajištění jejich ochrany během soudního řízení.

Zákon o mezinárodní justiční spolupráci v Rakousku

Bundesgesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (dále jen IRG) byl přijat 12. ledna 1977. Tento zákon reguluje mezinárodní spolupráci v trestních věcech, včetně postupů pro vydávání osob a žádostí o právní pomoc. IRG se zaměřuje na

rychlé a efektivní zpracování žádostí a zajištění dodržování práv jednotlivců v rámci mezinárodních procedur. Zákon rovněž zahrnuje ustanovení o vzájemném uznávání soudních rozhodnutí a spolupráci v oblasti dokazování.

2.2.2 Právní úprava trestního práva Spolkové republiky Německo

Ústava Spolkové republiky Německo

Ústava Spolkové republiky Německo, známá jako Grundgesetz²⁶ (GG), byla přijata 8. května 1949 a vstoupila v platnost 23. května 1949. Ústava se skládá z 11 hlav a celkem 146 článků. Zabývá se základními principy státu, právy a povinnostmi občanů, organizací státní moci a dalšími klíčovými aspekty fungování státu. Hlavní části ústavy: Základní práva, Federace a spolkové země, Bundestag, Bundesrat, Federální prezident, Federální vláda, Legislativa spolku, Výkonná moc spolku, Soudnictví, Finanční správa, Přejídná a závěrečná ustanovení. Právo na osobní svobodu je uvedeno v článku 2 ústavy. Tento článek zaručuje, že každý má právo na osobní svobodu a bezpečnost a že nikdo nesmí být zbaven svobody jinak než v případech a způsobem stanoveným zákonem.

Osobní svoboda je v GG uvedena v hlavě I, IX, v článcích 2, 104, který zaručuje každému jednotlivci právo na svobodu a osobní bezpečnost. Tyto články jasně stanoví, že nikdo nesmí být zbaven svobody bez zákonného důvodu, čímž se chrání jednotlivci před nezákonnými zásahy do jejich osobního života. Ochrana osobní svobody je tedy klíčovým prvkem právního řádu Německa a reflektuje základní hodnoty demokratické společnosti, jako jsou důstojnost a svoboda jednotlivce.

Právo na spravedlivý proces je v německé GG zakotveno v hlavě IX v článcích 101-103. Tyto články stanoví, že nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, a zároveň zajišťuje, že každému má být poskytnuta spravedlivá a veřejná soudní ochrana. Dále je právo na spravedlivý proces zajištěno také v článku 20, který zaručuje právní stát (Rechtsstaat) jako základní princip fungování německého práva. Tyto ustanovení jsou klíčové pro ochranu práv jednotlivců v soudních řízeních.

²⁶ NĚMECKO. *GRUNDGESETZ für die Bundesrepublik Deutschland*. Dezember 2022. Deutschland: Bundeszentrale für politische Bildung. ISBN 978-3-8389-7245-9. Dostupné z WWW: <https://www.bpb.de/system/files/dokument_pdf/Grundgesetz_DE_Standard_WEB.PDF>.

Trestní zákoník

Strafgesetzbuch (dále jen StGB)²⁷ je německý trestní zákoník, který nese označení č. 2446-1 a byl vydán 15. května 1871. Tento právní předpis, který upravuje trestní právo v Německu, se od svého vzniku dočkal mnoha novelizací, které reagovaly na změny ve společnosti a právním myšlení. Poslední rozsáhlejší úpravy byly provedeny v roce 2023, kdy zákon byl aktualizován v oblastech, jako je kybernetická kriminalita a ochrana obětí trestných činů. StGB obsahuje přibližně 358 paragrafů, které se dělí do tří hlavních částí. Obecná část, zvláštní část a závěrečná ustanovení. Obecná část se věnuje základním principům trestního práva, jako jsou trestní odpovědnost, trestní sankce a okolnosti vylučující protiprávnost. Zvláštní část pak specifikuje jednotlivé trestné činy, jako jsou vražda, krádež, podvod a další, a stanovuje příslušné tresty. StGB je klíčovým právním rámcem, který zajišťuje ochranu společnosti a jednotlivce a přispívá k udržení veřejného pořádku v Německu.

Trestní řád

Strafprozeßordnung (dále jen StPO), který nese označení č. 2446-2, je německý trestní řád vydaný 1. února 1877²⁸. Tento právní předpis, upravující trestní řízení v Německu, prošel během své historie mnoha zásadními novelizacemi. Poslední rozsáhlejší úpravy byly provedeny v roce 2024 (pozměněno čl. 3 G ze dne 30.7.2024 I č. 255), kdy zákon reagoval na moderní výzvy, například v oblasti digitálních důkazů nebo ochrany základních práv v trestním řízení. StPO je velmi rozsáhlý a podrobný právní dokument, který se skládá z 8 knih. Každá z těchto knih se zaměřuje na konkrétní oblast trestního práva procesního, od obecných ustanovení až po zvláštní procesní opatření. Zahrnuje 500 paragrafů, které pokrývají celé spektrum trestního řízení, včetně pravidel pro příslušnost soudů, práv a povinností účastníků řízení, postupů pro zajištění, předkládání a hodnocení důkazů, zajišťovacích úkonů.

²⁷ KRUK, Jiří. Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo, stav 01. 01. 2014. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 3799 s. Dostupné WWW: < <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxe4by&tocid=nnptembrgrpxe4by#>>.

²⁸ *Strafprozessordnung StPO*, 2023. Online. 9. vydání. Deutschland: KK-StPO/Glaser, 25.3.2022.

Dostupné z WWW: <https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fkomm%2Fkarlskostpo_9%2Fstpo%2Fcont%2Fkarlskostpo.stpo.htm&pos=1&hlwords=on>. [cit. 2024-10-07]>.

Omezení osobní svobody je v StPO²⁹ definované v IX oddílu, Verhaftung und vorläufige Festnahme „Zatčení a předběžné zadržení“, který zahrnuje paragrafy §§ 102–130. Tento oddíl se zaměřuje na podmínky, postupy a práva spojená se omezením osobní svobody jednotlivců v rámci přípravného trestního řízení.

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže v Německu

Zákon o soudnictví Jugendgerichtsgesetz³⁰ (dále jen JGG), přijatý pod číslem 12.1953 a novelizovaný naposledy článkem 21 zákona ze dne 25. června 2021, se zaměřuje na úpravu trestního řízení pro mladistvé s cílem zajistit jejich resocializaci místo přísného trestání. Tento přístup reflektuje snahu o rehabilitaci mladých pachatelů, což je klíčovým aspektem, který pomáhá předcházet recidivě a podporuje jejich reintegraci do společnosti.

Vedle §§ 17, 18 JGG, které se zabývají zadržením a zatčením mladistvých, se otázky omezování osobní svobody také řeší v dalších paragrafech. § 20 JGG stanovuje podmínky pro umístění mladistvého do vazby a specifikuje okolnosti tohoto opatření. § 21 JGG se zaměřuje na pravidla přípravného řízení a na to, jak by mělo být se zadrženými mladistvými zacházeno. Tato ustanovení společně posilují výchovný rámec, který je klíčový pro efektivní fungování systému mládežnického soudnictví. V každém jednotlivý případ omezení osobní svobody je posuzován individuálně, aby byla u mladistvého zajištěna oprávněnost, přiměřenost a účinnost přijatých opatření směřujících k jeho resocializaci a integraci zpět do společnosti.

Zákon o mezinárodní justiční spolupráci v Německu

Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen³¹ (dále jen IRG) byl přijat 23. prosince 1982, naposledy byl novelizován v roce 2021. IRG je strukturován do několika hlavních částí, které zahrnují úvodní ustanovení, právní pomoc, vydávání osob, důkazní řízení, vykonávání soudních rozhodnutí, zvláštní ustanovení a přechodná a závěrečná ustanovení. Úvodní část definuje pojmy a účel zákona, zatímco následné

²⁹ Strafprozeßordnung (trestní řád). In Bundesministerium der Justiz, [cit. 2024-10-9]. Dostupné z WWW: <<https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/>>

³⁰ NĚMECKO. *Jugendgerichtsgesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 11. Dezember 1974* (BGBl. I 3427s), das zuletzt durch Artikel 21 des Gesetzes vom 25. Juni 2021 (BGBl. I S. 2099) geändert worden ist"

Dostupné na WWW:< <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/JGG.pdf>>.

³¹ NĚMECKO. *Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen in der Fassung der Bekanntmachung vom 27. Juni 1994* (BGBl. I S. 1537), das zuletzt durch Artikel 21 des Gesetzes vom 12. Juli 2024 (BGBl. 2024 I Nr. 234) geändert worden ist. Dostupné na WWW: <<https://www.gesetze-im-internet.de/irg/IRG.pdf>>.

části podrobně upravují postupy pro poskytování právní pomoci, podmínky pro vydávání osob, pravidla pro provádění důkazů a uznávání soudních rozhodnutí v mezinárodním rámci. Zvláštní ustanovení se zaměřují na ochranu práv jednotlivců a další specifické aspekty, přičemž závěrečná ustanovení se týkají nabytí účinnosti a přechodných opatření.

Tento zákon upravuje postupy a podmínky mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech, včetně vydávání zatykačů a žádostí o právní pomoc. IRG zahrnuje ustanovení o vzájemném uznávání soudních rozhodnutí a předávání osob mezi Německem a dalšími státy.

2.3 Ochrana osobní svobody dle právního řádu České republiky

Osobní svoboda je základní lidské právo, které zaručuje, že každý jedinec má právo na svobodu pohybu, volbu svého chování a způsobu života bez neoprávněných zásahů ze strany státu, institucí či třetích osob.

Toto právo je nezbytné pro zachování lidské důstojnosti, rozvoj a autonomii jednotlivce. Ochrana osobní svobody je klíčovým předpokladem fungování demokratické společnosti. Její zajištění vytváří prostor pro výkon dalších práv, jako je svoboda projevu, pohybu či shromažďování. Přestože v určitých situacích může být osobní svoboda omezena (např. v rámci trestního řízení či k ochraně veřejného pořádku), každé takové omezení musí být zákonné, přiměřené a podléhat soudnímu přezkumu, aby nedošlo k zneužití státní moci.

Osobní svoboda je jedním z nejzákladnějších a nejcennějších lidských práv, které tvoří základ demokratických společností. Její význam spočívá v ochraně jednotlivce před svévolnými zásahy státu a zajištění jeho práva žít svobodně a důstojně.

2.3.1 Ústava České republiky z. č. 1/1993 Sb.

Ústava České republiky, zákon č. 1/1993 Sb. (dále jen Ústava), je základním pramenem ústavního práva a má nejvyšší právní sílu v právním řádu České republiky. Byla přijata 16. prosince 1992 a nahradila dosavadní federální ústavu Československa.³²

Ústava České republiky je klíčovým dokumentem, který stanovuje pravidla pro fungování státu a ochranu práv občanů. Zajišťuje, že každý člověk má právo na svobodu

³² KUDRNA, Jan (ed.), 2022. *Ústava v kontextu společenských změn: (k 30. výročí jejího přijetí)*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer. s. 65-73, ISBN 978-80-7676-587-0.

a že zásahy státu jsou možné jen za jasně daných podmínek. Důležitou součástí je také role soudů, které chrání práva jednotlivců a zajišťují spravedlnost. Ústava vytváří pevný základ pro demokratický systém, kde jsou respektována práva a rovnost všech občanů.

Ústava zároveň zdůrazňuje principy právního státu a demokracie, které jsou neoddělitelně spojeny. Tyto principy zajišťují, že výkon státní moci je vždy vázán zákonem a podléhá kontrole. Státní orgány mohou jednat pouze v rámci pravomocí, které jim byly zákonem svěřeny, což chrání občany před zneužitím moci. Klíčovým prvkem je také ochrana základních práv a svobod prostřednictvím Listiny základních práv a svobod, která je nedílnou součástí ústavního pořádku České republiky. Tato listina garantuje práva jako svobodu projevu, právo na spravedlivý proces či ochranu soukromí.

Ústava rovněž definuje strukturu státní moci, která je rozdělena na legislativní, výkonnou a soudní složku. Tento systém brzd a protivah zajišťuje rovnováhu mezi jednotlivými složkami moci a minimalizuje riziko koncentrace moci v rukou jednoho subjektu. Parlamentní systém vlády garantuje odpovědnost vlády vůči Poslanecké sněmovně, což posiluje demokratickou kontrolu nad výkonnou mocí. Prezident republiky má převážně reprezentativní roli, avšak jeho některé pravomoci umožňují aktivní účast na politickém rozhodování.

Článek 2 odst. 4 Ústavy České republiky stanoví, že „každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá“.³³ Tento princip vyjadřuje respekt k autonomii jednotlivce a omezuje zásahy veřejné moci do práv jednotlivců, pokud tyto zásahy nejsou výslovně stanoveny zákonem. Právo jednat svobodně, pokud to není zákonem zakázáno, zajišťuje ochranu soukromé sféry jednotlivce před svévolí státu. Naopak omezení, které ukládá zákon, musí být formulováno jasně a předvídatelně. Tento princip se odráží i v Listině základních práv a svobod a je součástí širšího konceptu právního státu, který zajišťuje právní jistotu a předvídatelnost práva.³⁴

³³ SLÁDEČEK, Vladimír. Čl. 2 [Státní moc]. In SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 24. ISBN 978-80-7400-590-9.

³⁴ PODHRÁZKÝ, Marek, ŠIMÍČEK, Vojtěch, SUCHÁNEK, Radovan, MOLEK, Pavel, VYHNÁNEK, Lukáš, FILIP, Jan, BAHÝLOVÁ, Lenka. Článek 2. In *Ústava České republiky: Komentář*. [Systém ASPI]. Praha: Nakladatelství Linde, [cit. 2025-01-17]. ASPI_ID KO1i1993CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.

Článek 4 Ústavy garantuje, že základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci. Tento článek zajišťuje právní rámec pro ochranu individuálních práv prostřednictvím soudů, čímž se zdůrazňuje jejich klíčová role v demokratickém právním státě. Soudy mají povinnost chránit práva jednotlivců v rámci své rozhodovací činnosti, což zahrnuje jak ochranu práv zaručených ústavou, tak i obecných subjektivních práv.³⁵

Z celkového pohledu je patrné, že Ústava České republiky představuje dokument, který nejenže zakotvuje základní hodnoty demokratického státu, ale také vytváří právní rámec pro jejich ochranu a rozvoj. Její význam spočívá v tom, že poskytuje stabilitu a jistotu jak pro občany, tak pro fungování státních institucí.

2.3.2 Listina základních práv a svobod z. č. 2/1993 Sb.

Listina základních práv a svobod (dále jen LZPS),³⁶ byla schválena Českou národní radou dne 16. prosince 1992 a vyhlášena jako ústavní zákon č. 2/1993 Sb.,³⁷ přičemž její účinnost nastala 1. ledna 1993 společně s Ústavou ČR. Tím se stala nedílnou součástí ústavního pořádku České republiky, který jí zaručuje stejnou právní sílu jako samotné Ústavě.

LZPS je klíčová pro ochranu základních lidských práv v České republice. Zajišťuje, že každý člověk má právo na svobodu, důstojnost a spravedlivé zacházení, přičemž omezení těchto práv je možné pouze za jasně stanovených podmínek. Listina chrání jednotlivce před neoprávněnými zásahy ze strany státu a poskytuje soudní ochranu, díky níž se mohou lidé domáhat svých práv. Je tak základem pro fungování demokratické společnosti, která respektuje práva každého občana.

Na závěr je vhodné zdůraznit, že Listina zároveň upevňuje princip rovnosti a nediskriminace, což znamená, že všechna práva a svobody jsou garantována bez ohledu na pohlaví, rasu, národnost, víru nebo politické smýšlení. Tento princip je zakotven v článku 3 LZPS a zajišťuje ochranu nejen jednotlivcům, ale také menšinám

³⁵ SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 56. ISBN 978-80-7400-590-9.

³⁶ HUSSEINI Faisal. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. 412 s. ISBN 978-80-7400-812-2.

³⁷ WAGNEROVÁ, Eliška, 2023. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 2., doplněné a aktualizované vydání. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer. 1010 s., ISBN 978-80-7676-747-8.

a zranitelným skupinám obyvatelstva. Rovnost v důstojnosti a právech je základním stavebním kamenem demokratického právního státu.

Jedním z klíčových ustanovení LZPS je článek 8, který garantuje právo na osobní svobodu a stanoví podmínky, za kterých může být toto právo omezeno. Osobní svoboda je zaručena každému a její omezení je možné pouze na základě zákona, například v souvislosti s trestním stíháním, ochranou veřejného pořádku nebo veřejného zdraví. Podle čl. 8 nikdo nesmí být zbaven svobody pouze z důvodu neschopnosti dostát smluvnímu závazku. Listina tak poskytuje záruky proti zneužívání státní moci a chrání jednotlivce před neoprávněným uvězněním.³⁸

Důležitou součástí LZPS je také právo na soudní ochranu, které umožňuje každému jednotlivci obrátit se na nezávislý soud v případě, že dojde k porušení jeho práv. Toto právo zahrnuje nejen přístup k soudu, ale také právo na spravedlivý proces a ochranu před svévolnými zásahy do osobních svobod. Soudy tak hrají klíčovou roli při ochraně práv jednotlivců a zajištění spravedlnosti.

Podezřelého nebo obviněného ze spáchání trestného činu lze zadržet pouze tehdy, pokud jsou splněny zákonné důvody a pokud je takový zásah nezbytný pro účely trestního řízení. Každé rozhodnutí o zadržení musí být odůvodněné a přezkoumatelné, aby bylo možné zajistit, že nedochází k nepřiměřenému nebo svévolnému omezení osobní svobody.³⁹

Závěrem lze shrnout, že Listina základních práv a svobod je klíčová pro ochranu základních lidských práv v České republice. Zajišťuje, že každý má právo na svobodu, důstojnost a spravedlivé zacházení a že omezení těchto práv je možné pouze za jasně stanovených podmínek. Listina chrání jednotlivce před neoprávněnými zásahy státu a poskytuje soudní ochranu, aby se lidé mohli domáhat svých práv. Je tedy zásadní pro fungování demokratické společnosti, která respektuje práva každého občana.

³⁸ Čl. 8 [Právo na osobní svobodu]. In HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základních práv a svobod*. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-812-2.

³⁹ WAGNEROVÁ, Eliška, 2023. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 2., doplněné a aktualizované vydání. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. Praha: Wolters Kluwer. s. 194-240, ISBN 978-80-7676-747-8.

3 OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

Právní řád České republiky umožňuje omezit osobní svobodu několika způsoby, které vycházejí zejména z trestního řádu a zákona o Policii České republiky, jako jsou předvolání a předvedení obviněného a svědka §§ 90, 98 TrŘ, zadržení obviněného a podezřelého §§ 75, 76 TrŘ, příkaz k zatčení § 69 TrŘ, vazba §67 TrŘ a zajištění § 26 ZoP, které vždy musí respektovat základní práva a svobody, především zásadu proporcionality a presumpci nevin.

3.1 Omezení osobní svobody osoby přistižené při trestném činu nebo bezprostředně poté, § 76 odst. 2 TrŘ

Ustanovení § 76 odst. 2 TrŘ upravuje tzv. občanské zadržení, které umožňuje komukoli omezit osobní svobodu podezřelé osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné k zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu, příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.⁴⁰

Podle tohoto ustanovení je omezení svobody přípustné pouze tehdy, pokud je nezbytné k zjištění totožnosti zadržené osoby, k zamezení jejího útěku nebo k ochraně důkazů. Tento institut chrání nejen společenské zájmy, ale také dbá na minimalizaci neopodstatněných zásahů do práv jednotlivců.⁴¹

K omezení svobody podezřelého může dojít, pokud je osoba přistižena při páchání trestného činu nebo bezprostředně poté. Přistižení při činu znamená, že je pachatel zachycen přímo v okamžiku, kdy trestnou činnost vykonává (tzv. in flagranti). Naopak bezprostředně poté zahrnuje situaci, kdy je pachatel dostižen krátce po dokonání činu, ale stále v úzké časové či místní souvislosti s tímto jednáním, typicky je pronásledován

⁴⁰ JELÍNEK, Jiří a Zdeněk SOVÁK. *Trestní zákon a trestní řád*. Praha: Linde, 2003, s. 418. ISBN 80-7201-414-5. Dostupné také z WWW: <<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:1efdcab0-c615-11e5-af02-001018b5eb5c>>.

⁴¹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 970. ISBN 978-80-7400-465-0.

a dopaden, přičemž okolnosti nasvědčují jeho účasti na činu, například pokud je u něj nalezena odcizená věc.⁴²

Každý, kdo omezí osobní svobodu jiné osoby podle § 76 odst. 2 TrŘ je povinen ji ihned, jakmile to okolnosti dovolí, předat policejnímu orgánu nebo jinému oprávněnému subjektu, například vojenskému útvaru v případě, že zadržená osoba náleží k ozbrojeným silám. Pokud to není možné, musí být příslušný orgán alespoň bezodkladně informován.

Jakmile byla zadržená osoba předána policejnímu orgánu, postupuje policejní orgán dle § 76 odst. 1 TrŘ. Tento postup je podrobně popsán v podkapitole 3.2 zadržení podezřelého policejním orgánem.

V témže smyslu se vyslovil i Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 8 TDO 838/2006, který se touto problematikou zabýval a poukázal na závažnost institutu okolností vylučujících protiprávnost v souvislosti s výkonem povolání. Dle něhož je zaměstnanec bezpečnostní služby při výkonu zaměstnání oprávněn omezit osobní svobodu jiné osoby výhradně za splnění podmínek § 76 odst. 2 TrŘ to jest, jde-li o osobu přistiženou při páchání trestného činu nebo bezprostředně poté, pokud je to nezbytné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů, přičemž takovou osobu musí bezodkladně předat policejnímu orgánu. Pokud takový zaměstnanec zasáhne vůči osobě, která není podezřelá ze spáchání trestného činu, a omezí její osobní svobodu, nelze tento zásah považovat za oprávněný, ani tehdy, pokud byl proveden na základě žádosti policejního orgánu v souvislosti s jiným úkolem. Skutečnost, že zaměstnanec jednal na žádost policejního orgánu, totiž nemá vliv na hodnocení oprávněnosti jeho postupu. V takovém případě lze uplatnit institut nutné obrany ve smyslu § 29 TZ, jestliže se osoba, jejíž osobní svoboda byla neoprávněně omezena, brání použitím přiměřené síly proti zaměstnanci bezpečnostní služby, neboť tím odvrací útok na zákonem chráněný zájem, konkrétně ochranu osobní svobody.⁴³

V praxi dochází k občanskému zadržení nejčastěji v prostředí maloobchodních prodejen a nákupních center, kde zaměstnanci bezpečnostních služeb nebo samotní prodavači využívají k zadržení osoby přistižené při majetkové trestné činnosti, jako je

⁴² RŮŽIČKA, Miroslav a ZEZULOVÁ, Jana, 2004. *Zadržení a vazba v českém trestním procesu*. Praha: C. H. Beck. s. 320. ISBN 80-7179-817-7.

⁴³ ČESKO. Nejvyšší soud České republiky. *Usnesení 8 Tdo 838/2006 ze dne 21. července 2006*. In Sbirka soudních rozhodnutí a stanovisek, 25/2007. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/8-tdo-838-2006>>.

krádež nebo vandalismus. Typickým příkladem jsou situace, kdy pachatel odcizí zboží a pokusí se uprchnout, přičemž zaměstnanec obchodu nebo svědek zasáhne za účelem jeho zadržení do příjezdu policie. Dalšími častými případy jsou fyzické útoky na veřejných místech nebo situace spojené s vandalismem, kdy kolemjdoucí občané omezí svobodu podezřelého za účelem ochrany oběti či majetku.

Na závěr nelze opomenout, že občanské zadržení je efektivní řešení uvedené v zákoně, které umožňuje komukoliv omezit svobodu osoby přistižené při trestném činu nebo krátce po něm, pokud je to nezbytné například k zamezení útěku nebo ochraně důkazů. Klíčové však je, že taková osoba musí být ihned předána policii. Tento postup chrání veřejný pořádek a zájmy společnosti, ale zároveň dbá na to, aby nedocházelo k neoprávněným zásahům do práv jednotlivců. Podkapitola tak ukazuje, jak důležité je vyvážit ochranu bezpečnosti s respektem k osobní svobodě.

3.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem § 76 odst. 1 TrŘ

Policejní orgán může dle § 76 odst. 1 TrŘ zadržet osobu podezřelou ze spáchání trestného činu, přičemž omezení je podmíněno kumulativním splněním dvou obligatorních podmínek.

První podmínkou je přítomnost důvodů vazby uvedených v § 67 a), b), c) TrŘ.⁴⁴ Tyto důvody zahrnují například obavu z útěku, skrývání se před trestním stíháním, ovlivňování svědků nebo pokračování v trestné činnosti.

V témže smyslu se vyslovil Nejvyšší soud ze, sp. zn. 4 Tdo 656/2012,⁴⁵ dle něhož zadržení osoby podezřelé musí splňovat podmínky uvedené v tomto ustanovení, tedy že musí existovat důvodné podezření, že osoba spáchala trestný čin, a musí být dán některý z důvodů vazby podle § 67 TrŘ.

Druhou podmínkou je skutečnost, že k zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Výjimkou je situace, kdy věc nesnese odkladu a souhlas nelze předem

⁴⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. s. 730. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁴⁵ ČESKO. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2012, sp. zn. 4 Tdo 656/2012* Dostupné z WWW:

získat, například pokud byl podezřelý přistižen při páchání trestného činu nebo bezprostředně poté.⁴⁶

Maximální doba zadržení osoby podezřelé z trestného činu je stanovena na 48 hodin, přičemž tato lhůta zahrnuje i dobu potřebnou k případnému sepsání návrhu na vzetí do vazby státním zástupcem. Jedná se tedy o společnou lhůtu pro policejní orgán i státního zástupce, během níž je nutné zahájit trestní stíhání podle § 160 TrŘ a provést výslech zadržené osoby, pokud má být podán návrh na vzetí do vazby.⁴⁷

Zadržení osoby podezřelé po předchozím souhlasu státního zástupce. Státní zástupce jej vydává na základě písemného podnětu policejního orgánu po přezkoumání předloženého spisového materiálu. Souhlas může vydat písemně, nebo prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků.

Předchozí souhlas se zadržením může vydat státní zástupce i v případě, jestliže je zřejmé z dostatečně odůvodněné žádosti policejního orgánu, že jde o zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, která nemohla být obviněna jen proto, že pobyt této osoby nebyl znám a je nebo má být po ní vyhlášeno pátrání podle interních předpisů Policie České republiky, nejsou-li současně splněny podmínky pro konání řízení proti uprchlému.

Státní zástupce je povinen pravidelně zjišťovat, zda byla podezřelá osoba již zadržena a zda se případně podmínky pro vydání předchozího souhlasu nezměnily. Pokud došlo k podstatné změně okolností případu, která by odůvodnila nevydání předchozího souhlasu, státní zástupce může dříve vydaný souhlas odvolat, přičemž tuto změnu musí státní zástupce sdělit policejnímu orgánu.⁴⁸

⁴⁶ ČESKO. § 76 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-5-29]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.

⁴⁷ JELÍNEK, Jiří a Zdeněk SOVÁK. *Trestní zákon a trestní řád*. Praha: Linde, 2003, s. 419. ISBN 80-7201-414-5. Dostupné také z WWW: <www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:1f263a40-c615-11e5-af02-001018b5eb5c>.

⁴⁸ RŮŽIČKA, Miroslav a ZEŽULOVÁ, Jana, 2004. *Zadržení a vazba v českém trestním procesu*. Praha: C. H. Beck. s. 305. ISBN 80-7179-817-7.

Zadržení osoby podezřelé bez předchozího souhlasu státního zástupce je možné pouze za situace, „*jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu nebo zastížena na útěku*“.⁴⁹

Věc nesnese odkladu znamená situaci, kdy byl pachatel přistižen policejním orgánem při páčání trestného činu nebo bezprostředně po jeho spáchání pronásledován policejním orgánem a souhlasu státního zástupce předem nelze dosáhnout, a to ani například telefonicky.⁵⁰

Státní zástupce má poté povinnost přezkoumat, zda bylo zadržení v souladu se zákonem oprávněné a zda byly splněny uvedené zákonné podmínky. Pokud by byly zjištěny nějaké nedostatky, měl by o nich státní zástupce informovat příslušného nadřízeného policejního orgánu a případně zvážit jiné neodkladné opatření (zejména propuštění podezřelého ze zadržení).⁵¹

V některých případech však zadržení nelze provést z důvodu imunity nebo zvláštního právního postavení, které například ústavním činitelům, soudcům, advokátům, státním zástupcům či diplomatům, poskytuje ochranu před běžným právním postupem. Zvláštní právní postavení označuje specifické výsady nebo omezení, které vyplývají z funkce či role jednotlivce v rámci právního systému. Tyto výsady slouží k zajištění nezávislosti a ochrany výkonu jejich povinností a zároveň je chrání před neoprávněnými zásahy do jejich činnosti.

Konkrétně nelze zadržet prezidenta republiky, a to ani pro spáchání trestného činu, neboť má imunitu vyplývající z čl. 65 Ústavy České republiky, podle něhož „*prezidenta republiky nelze po dobu výkonu funkce zadržet, trestně stíhat ani stíhat pro přestupek nebo jiný správní delikt*“.⁵²

⁴⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. s. 969. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁵⁰ *Trestní právo procesní: podle stavu k 1. 9. 2023*, 2023. 7. aktualizované vydání. Praha: Leges. s. 359. ISBN 978-80-7502-687-3.

⁵¹ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. § 76 [Zadržení osoby podezřelé]. In ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 974. ISBN 978-80-7400-465-0.

RŮŽIČKA, Miroslav a ZEZULOVÁ, Jana, 2004. *Zadržení a vazba v českém trestním procesu*. Praha: C. H. Beck. s. 308. ISBN 80-7179-817-7.

⁵² SLÁDEČEK, Vladimír. Čl. 65 [Omezení stíhatelnosti, ústavní žaloba]. In SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 647. ISBN 978-80-7400-590-9.

Podobně je tomu u soudce Ústavního soudu, který může být zadržen pouze tehdy, byl-li dopaden při spáchání trestného činu nebo bezprostředně poté, a zadržení musí být oznámeno předsedovi Senátu, který rozhodne o jeho dalším odevzdání soudu.⁵³

Také poslance nebo senátora lze zadržet pouze při páchání trestného činu nebo bezprostředně poté, a předseda příslušné komory parlamentu musí do 24 hodin rozhodnout o přípustnosti takového zadržení.⁵⁴

Postup policejního orgánu po zadržení osoby podle § 76 odst. 1 TrŘ představuje závažný zásah do osobní svobody jednotlivce, který je přípustný pouze za splnění zákonem stanovených podmínek.

Po provedení zadržení je povinností policejního orgánu ihned poučit zadrženou osobu o jejích právech a důvodech zadržení. Poučení lze nalézt v § 76 odst. 6 TrŘ, které zahrnuje informování o právu na přítomnost obhájce, právu na informování blízké osoby či jiné oprávněné osoby a právu na přístup k lékařské péči v případě potřeby. Zadržená osoba musí být poučena srozumitelně a toto poučení musí být dokumentováno v protokolu o zadržení, který podepisuje jak zadržená osoba, tak i příslušný policista.⁵⁵

O zadržení se sepisuje protokol, který obsahuje identifikační údaje zadržené osoby, popis skutkových okolností vedoucích k zadržení. Pokud je během zadržení nutné provést osobní prohlídku nebo zajistit věci související s trestným činem, se píše o těchto úkonech samostatný protokol.

V případech, kdy zdravotní stav zadržené osoby vyžaduje lékařské vyšetření, je podle § 32 odst. 1 ZoP, povinností policejního orgánu zajistit toto vyšetření neprodleně. Osoba pod vlivem alkoholu, OPL nebo jiných návykových látek může být umístěna do policejní cely pouze na základě lékařského posouzení, které potvrdí, že její zdravotní stav takové umístění umožňuje.⁵⁶

⁵³ NOVOTNÝ, František a MIROSLAV RŮŽIČKA. *Trestní kodexy: trestní zákon, trestní řád a související předpisy*: (komentář). Praha: Eurounion, 2002, s. 491. ISBN 80-7317-009-4. Dostupné také z WWW: <<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:d94790f3-b1a7-48b3-85b5-fe58da989326>>.

⁵⁴ SYLLOVÁ, Jindřiška. Čl. 27 [Poslanecká imunita]. In SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, s. 214. ISBN 978-80-7179-869-9.

⁵⁵ VANTUCH, Pavel, 2019. *Trestní řízení z pohledu obhajoby*. 2. vydání. Praktická knihovna. V Praze: C.H. Beck. s. 109. ISBN 978-80-7400-750-7.

⁵⁶ VANGELI, Benedikt. § 32 [Poskytnutí první pomoci]. In VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 124. IISBN 978-80-7400-543-5.

Před umístěním do cely je u zadržené osoby provedena prohlídka, při níž jsou odebrány předměty, které by mohly ohrozit život nebo zdraví. Tyto předměty jsou zapsány do seznamu, který podepisuje zadržená osoba. Umístění v cele se řídí pravidly zajišťujícími bezpečnost a důstojnost zadržené osoby, včetně odděleného umístění osob různého pohlaví, věku nebo osob vykazujících agresivní chování.⁵⁷

Jestliže se podezření vůči zadržené osobě neprokáže nebo pominou důvody jejího omezení na osobní svobodě, policejní orgán ji bezodkladně propustí na svobodu. Pokud však vyjdou najevo skutečnosti nasvědčující tomu, že jsou naplněny důvody vazby, policejní orgán neprodleně podá státnímu zástupci podnět k návrhu na vzetí podezřelého do vazby.⁵⁸

V takovém případě je nezbytné, aby nejpozději do 48 hodin od okamžiku zadržení byly provedeny všechny neodkladné a neopakovatelné úkony, které mohou mít zásadní význam pro trestní řízení. Mezi tyto úkony patří zejména výslech podezřelého, výslechy svědků, fotodokumentace, ohledání místa činu. Pokud policejní orgán na základě provedeného šetření dospěje k závěru, že je dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala konkrétní osoba, rozhodne bez zbytečného odkladu o zahájení trestního stíhání této osoby dle §160 TrŘ.⁵⁹

Dále je nutné vyhodnotit veškeré dostupné stopy a důkazy. Tyto zajištěné a vyhodnocené stopy a důkazy mohou významně přispět k objasnění skutkového stavu věci a k odůvodnění návrhu na vzetí podezřelého do vazby.

Současně musí být státnímu zástupci předložen kompletní spisový materiál, zahrnující veškeré důkazy, zajištěné stopy a podnět k návrhu vzetí do vazby. Státní zástupce následně posoudí důvodnost podaného podnětu a v případě, že shledá jeho opodstatněnost, předloží jej soudu se zpracovaným návrhem na vzetí do vazby. Soudce ve vazebním zasedání rozhoduje o tom, zda bude osoba vzata do vazby, nebo propuštěna.

⁵⁷ČESKO. § 28 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In [Systém E-sbirka.cz]. Dostupné z WWW:<https://www.e-sbirka.cz/eli/cz/sb/2008/273/2022-06-28/dokument/norma/cast_1/hlava_5/par_29>.

⁵⁸ ČESKO. § 67 Zákon č. 141/1961 Sb. *O trestním řízení soudním* (trestní řád). In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-2-4]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.

⁵⁹ ČESKO. § 160 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., *o trestním řízení soudním* (trestní řád) - znění od 1. 1. 2025. In <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 4. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p160-1>>.

Pokud k tomu nedojde ve stanovené lhůtě do 24 hodin, je zadržení automaticky považováno za nezákonné a osoba musí být okamžitě propuštěna na svobodu.⁶⁰

V této části textu je zdůrazněn význam dodržování zákonných norem při podezřelé osoby policejním orgánem. Omezení svobody je možné pouze za splnění přísných podmínek, jako je důvodné podezření ze spáchání trestného činu a přítomnost vazebních důvodů. Klíčová je také role státního zástupce, který musí zadržení schválit, pokud to situace dovoluje. Tento postup chrání nejen bezpečnost společnosti, ale také práva jednotlivců tím, že zajišťuje, aby zásahy do osobní svobody byly zákonné, přiměřené a pečlivě kontrolované. Tato část textu ukazuje rovnováhu mezi potřebou spravedlnosti a ochranou základních práv.

3.3 Zadržení obviněného policejním orgánem § 75 TrŘ

Obviněným se podle trestního řádu rozumí osoba, vůči níž bylo zahájeno trestní stíhání, přičemž tento status trvá až do okamžiku, kdy soud nařídí hlavní líčení.⁶¹

Zadržení obviněného je procesní úkon zahrnující dočasné omezení práva na osobní svobodu za účelem dalšího trestního řízení. Podle § 75 odst. 1 TrŘ může být obviněný zadržen, pokud existuje některý z důvodů vazby. Policejní orgán musí o zadržení neprodleně informovat státního zástupce a předat mu potřebné dokumenty, aby mohl případně podat návrh na vzetí obviněného do vazby. Návrh musí být podán tak, aby byl obviněný nejpozději do 48 hodin od zadržení předán soudu, jinak musí být propuštěn na svobodu“.⁶²

Účelem zadržení je krátkodobě omezit osobní svobodu obviněné osoby, proti níž bylo zahájeno trestní stíhání, za účelem posouzení důvodů pro vzetí do vazby. Samotné zahájení trestního stíhání dotyčné osoby je podmínkou pro uplatnění zadržení obviněného. Dalším předpokladem je existence vazebních důvodů, například nedostavení se obviněného na předvolání podle § 90 TrŘ, nebo jeho útěk. Situace může také nastat při

⁶⁰ ČESKO. § 77 odst. 2 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) - znění od 1. 1. 2025. In <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 4. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141#p77-2>.

⁶¹ VANTUCH, Pavel. 1.2. [Podezřelý, obviněný, obžalovaný, odsouzený]. In VANTUCH, Pavel. *Obhajoba obviněného*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 6. ISBN 978-80-7400-321-9.

⁶² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. s.964. ISBN 978-80-7400-465-0.

výslechu obviněného, kdy důvody pro vzetí do vazby vyvstanou a je třeba jej omezit na osobní svobodě do doby, než příslušný soud rozhodne o vazbě.

Zadržení obviněného provádí místně příslušný policejní orgán konající vyšetřování. Policejní orgán o zadržení musí sepsat protokol o zadržení osoby obviněného a bezodkladně informuje státního zástupce. Následně mu předá kopii protokolu o zadržení obviněného spolu s dalšími důkazy, které jsou nezbytné pro posouzení vazebních důvodů. Pokud státní zástupce shledá důvody pro vzetí obviněného do vazby, musí ho nejpozději do 48 hodin od začátku omezení osobní svobody předat soudu s návrhem na vzetí do vazby. Naopak, pokud státní zástupce zjistí, že důvody pro zadržení nejsou dány, nebo pominuly, nařídí okamžité propuštění obviněného na svobodu.

Maximální doba trvání zadržení je stanovena na 48 hodin, jak vyplývá z § 75 odst. 1 TrŘ. Během této doby musí být obviněný předán soudu, pokud nebyl dříve propuštěn.⁶³

Obviněný má právo zvolit si obhájce a mluvit s ním bez přítomnosti třetí osoby v průběhu zadržení. Ustanovení § 33 odst. 1 TrŘ se zde analogicky aplikuje ve prospěch obviněného, i když není ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody. Tento přístup je nezbytný, aby rozsah práva na obhajobu nebyl neodůvodněně zúžen oproti situaci, kdy nebylo ještě zahájeno trestní stíhání a osoba byla zadržena jako podezřelá ze spáchání trestného činu dle § 76 odst. 1 TrŘ. Zde platí úprava v § 76 odst. 6 TrŘ.

V témže smyslu se vyslovil i náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 592/2000, dle něhož „*podmínky přístupu občana k soudu ve správních věcech zákonem stanovené jsou rigidní, přísné, vázány lhůtou a stojí na principu koncentrace řízení, tomu však odpovídá povinnost obecných soudů při poskytování ochrany právům, vyvarovat se o to více zřejmých formalismů, jimiž dochází k nedůvodnému odmítání práva*“.⁶⁴

⁶³ NOVOTNÝ, František a Miroslav RŮŽIČKA. *Trestní kodexy: trestní zákon, trestní řád a související předpisy*: (komentář). Praha: Eurounion, 2002, s. 685. ISBN 80-7317-009-4. Dostupné také z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:68c41042-beba-4605-8260-ab73f67d0dd7>>.

⁶⁴ ČESKO. Ústavní soud. *Nález Ústavního soudu I. ÚS 592/2000 ze dne 12. února 2002*. Právo obviněného zadrženého podle § 75 trestního řádu na poradu s obhájcem bez přítomnosti třetí osoby. N15/25 SbNU 115. Soudce zpravodaj: Vladimír Klokočka. ECLI:CZ:US:2002:1.US.592.2000. Vyhlášeno dne 12. března 2002.

Podmínky pro umístění do policejní cely obviněného jsou totožné jako u zadržení dle 76 odst. 1 TrŘ, které jsou již popsány v podkapitole 3.2.

Po doručení návrhu státního zástupce na vzetí obviněného do vazby soudce postupuje obdobně jako v případě rozhodování o zadržené osobě. V souladu s § 77 odst. 2 TrŘ je soudce povinen obviněného bezodkladně vyslechnout a rozhodnout ve lhůtě 24 hodin od doručení návrhu, zda bude propuštěn na svobodu, nebo zda bude vzat do vazby. O době a místě konání výslechu musí soudce vhodným způsobem vyrozumět obhájce obviněného, pokud je dosažitelný a obviněný jeho účast požaduje, a rovněž státního zástupce. Ti se mohou výslechu účastnit a klást obviněnému otázky, avšak až poté, co jim soudce udělí slovo. Překročení 24hodinové lhůty od doručení návrhu na vzetí do vazby představuje obligatorní důvod propuštění obviněného na svobodu.

Při rozhodování o vazbě soudce zkoumá nejen naplnění zákonných důvodů vazby vymezených v § 67 TrŘ, ale i přiměřenost jejího uložení ve vztahu k povaze a závažnosti stíhaného trestného činu, osobním poměrům obviněného a možnosti aplikace alternativních opatření nahrazujících vazbu dle § 73 a § 73a TrŘ. Soud je přitom povinen respektovat zásadu zdrženlivosti a nezbytnosti a pečlivě zvažovat, zda účelu vazby nelze dosáhnout mírnějšími prostředky, jako je dohled probačního úředníka, peněžitá záruka, záruka důvěryhodné osoby či zákaz vycestování.⁶⁵

Příkaz k zadržení dle § 76a TrŘ byl zaveden novelou provedenou zákonem č. 105/2013 Sb., který nabyl účinnosti 1. ledna 2014. Tato novela byla součástí doprovodných změn k zákonu č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, a reagovala na potřebu efektivnějšího zajištění přítomnosti podezřelých osob v případech, kdy není možné doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání nebo je předvolat, předvést či bezodkladně zadržet.⁶⁶

Cílem zavedení § 76a bylo posílit procesní nástroje orgánů činných v trestním řízení, zejména v kontextu mezinárodní justiční spolupráce, a zajistit účinnější průběh trestního řízení. Podle tohoto ustanovení může být vydán příkaz k zadržení osoby, pokud jsou splněny zákonné podmínky, například důvody vazby, a nelze-li jinak zajistit její

⁶⁵ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. In ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád. 7. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 982, ISBN 978-80-7400-465-0.

⁶⁶ ČESKO. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2018, sp. zn. TPJN 301/2017, ECLI:CZ:NS:2018:TPJN.301.2017.1. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, č. 5/2018, Nejvyšší soud České republiky, dostupné z WWW: <<https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/7763/>>.

přítomnost. Zákon č. 105/2013 Sb. dále implementoval rámcové rozhodnutí Rady EU č. 2002/584/SVV o evropském zatýkacím rozkazu do českého trestněprávního řádu a upravil související procesní postupy.⁶⁷

Tento institut lze aplikovat pouze v případě, kdy existují důvody vazby ve smyslu § 67 TrŘ a současně není možné podezřelé osobě doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání, ani ji předvolat, předvést či bezodkladně zadržet.

V témže smyslu se vyslovil Ústavní soud v nálezu II. ÚS 1551/21, který se zabýval ústavní stížností proti příkazu k zadržení vydanému Okresním soudem v Liberci. Stěžovatelka namítala porušení svého práva na osobní svobodu a spravedlivý proces, neboť se dlouhodobě zdržovala v zahraničí, měla stabilní rodinné zázemí v Austrálii a s orgány činnými v trestním řízení komunikovala elektronicky. Tvrdila, že jí bylo usnesení o zahájení trestního stíhání doručeno emailem a že se trestnímu řízení nevyhýbá. Ústavní soud však dospěl k závěru, že podmínky pro vydání příkazu k zadržení byly splněny. Státní zastupitelství i soud doložily, že doručení usnesení standardními prostředky nebylo možné a že stěžovatelka uváděla měnící se adresy pobytu, což znemožnilo její předvolání. Ústavní soud konstatoval, že existuje důvodná obava z vyhýbání se trestnímu řízení, a proto byl dán důvod pro vydání příkazu k zadržení, a to zejména s ohledem na vazební důvod útěku.⁶⁸

O vydání příkazu rozhoduje soudce na návrh státního zástupce, přičemž tento příkaz musí obsahovat veškeré identifikační údaje osoby, která má být zadržena, a přesný popis důvodů, pro které je zadržení nařízeno.

V témže smyslu se vyslovil Nejvyšší soud v rozhodnutí sp. zn. TPJN 301/2017, který se zabýval podmínkami vydání příkazu k zadržení v situacích, kdy je podezřelá osoba v zahraničí. Soud zdůraznil, že vydání příkazu k zadržení musí být skutečně nezbytné k dosažení účelu trestního řízení a že nestačí pouze formální nemožnost doručení usnesení o zahájení trestního stíhání. Musí být rovněž prokázána existence konkrétních vazebních důvodů, například hrozba útěku nebo obstrukce trestního řízení. Nejvyšší soud konstatoval, že pokud podezřelá osoba aktivně komunikuje s orgány

⁶⁷ ČESKO. Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy. *Úřední věstník Evropské unie*, L 190, 18. července 2002, s. 1–20. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32002F0584>>.

⁶⁸ ČESKO. Ústavní soud, II. ÚS 1551/21. Dostupné z: <<https://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=117029&pos=1&cnt=1&typ=result>>.

činnými v trestním řízení a projevuje ochotu spolupracovat, je třeba před vydáním příkazu k zadržení vyhodnotit všechny dostupné možnosti k doručení usnesení a případně využít institut mezinárodní právní pomoci.⁶⁹

K příkazu se obligatorně připojuje opis usnesení o zahájení trestního stíhání. Realizaci zadržení provádějí policejní orgány, které jsou povinny v případě potřeby provést pátrání po pobytu podezřelé osoby a následně ji zadržet. Policie je dále povinna zadržené osobě neprodleně doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání, provést její výslech a protokol o tomto úkonu spolu s dalšími relevantními důkazními materiály předat státnímu zástupci.

Státní zástupce následně rozhoduje o podání návrhu na vzetí do vazby, přičemž tento návrh musí být soudu doručen tak, aby soud mohl rozhodnout nejpozději do 48 hodin od okamžiku zadržení. Pokud v této lhůtě nedojde k rozhodnutí soudu o vazbě, musí být zadržená osoba propuštěna na svobodu. Po dodání zadržené osoby soudci postupuje soud obdobně jako v případě rozhodování o zadržené osobě ve smyslu § 77 odst. 2 TrŘ.⁷⁰

V konečném důsledku je zřejmé, že v rámci této podkapitoly je zahrnuta důležitost zákonných pravidel při zadržení obviněného policejním orgánem. Omezení svobody je možné pouze za přísně stanovených podmínek, jako je zahájení trestního stíhání a existence důvodů pro vazbu, například obava z útěku nebo maření vyšetřování. Klíčové je, že maximální lhůta pro zadržení je 48 hodin, do kdy musí být obviněný buď předán soudu, nebo propuštěn. Tento postup chrání práva jednotlivce a zároveň umožňuje efektivní průběh trestního řízení, čímž zajišťuje rovnováhu mezi ochranou společnosti a respektováním osobní svobody.

3.4 Příkaz k zatčení § 69 TrŘ

Příkaz k zatčení § 69 TrŘ představuje významný institut trestního práva procesního, který slouží k zajištění účasti obviněného v trestním řízení. Zatčení lze definovat jako zajišťovací prostředek, který zahrnuje zjištění pobytu a dočasné omezení osobní svobody obviněného s cílem předat ho orgánu, který vydal příkaz k zatčení. Tento

⁶⁹ ČESKO. Nejvyšší soud, Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. TPJN 301/2017, ze dne 26. dubna 2018. Dostupné z: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/tpjn-301-2017>>.

⁷⁰ ČESKO. § 76a Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2024-10-13]. Dostupné z: WWW.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

institut je zakotven v § 69 TrŘ a jeho použití je striktně regulováno, aby nedocházelo k neoprávněnému zásahu do osobní svobody jedince.⁷¹

Důvody pro vydání příkazu k zatčení jsou vymezeny v § 67 TrŘ. Mezi hlavní důvody patří obava, že obviněný uprchne nebo se skrývá, aby se vyhnul trestnímu stíhání, nebo že by mohl ovlivnit svědky či jinak mařit objasňování skutkových okolností. Příkaz k zatčení může být vydán pouze na základě písemného a odůvodněného příkazu soudce, což je v souladu s čl. 8 odst. 4 LZPS.⁷² Tento článek stanoví, že zatčení může být provedeno pouze na základě soudního příkazu.

Zatčení je možné v situacích, kdy existují důvody vazby a obviněného nelze předvolat nebo předvést. Je důležité poznamenat, že příkaz k zatčení může být vydán pouze na osobu, která byla obviněna ze spáchání trestného činu. Tímto způsobem se zajišťuje, že zásah do osobní svobody je proveden pouze v případech, kdy je to nezbytné a zákonně odůvodněné.⁷³

Příkaz k zatčení musí obsahovat veškeré údaje nutné k přesné identifikaci osoby obviněné, aby nedošlo k její záměně s jinou osobou. Pro správnost formálního provedení musí dále obsahovat stručný popis skutku a označení trestného činu, za který je osoba obviněna. Musí být také jasně uvedeny důvody, které vedly k vydání příkazu k zatčení, uvedené v ustanovení § 69 odst. 2 TrŘ.

V témže smyslu se vyslovil i Ústavní soud ve svém rozhodnutí IV. ÚS 1507/21, kde uvedl, že příkaz k zatčení může být ústavněprávně souladný pouze tehdy, pokud obsahuje dostatečně konkrétní důvody zbavení osobní svobody jednotlivce. Tento požadavek vyplývá z čl. 8 odst. 1 a 4 LZPS, které stanoví, že osobní svoboda může být omezena jen na základě písemného odůvodněného příkazu soudce a za podmínek stanovených zákonem. Ústavní soud zároveň zdůraznil, že procesní požadavky na příkaz

⁷¹ NOVOTNÝ, František a Miroslav RŮŽIČKA. *Trestní kodexy: trestní zákon, trestní řád a související předpisy*: (komentář). Praha: Eurounion, 2002, s. 649. ISBN 80-7317-009-4. Dostupné také z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:d78e0b3d-bb31-4f64-9cf2-5b8442726c07>>.

⁷² KLÍMA, Karel, Česko. *Komentář k Ústavě a Listině*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. sv. 2, s. 988. ISBN 978-80-7380-140-3. Dostupné také z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:19c76810-78c4-11e5-8f50-001018b5eb5c>>.

⁷³ § 69 [Příkaz k zatčení]. In ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. *Trestní řád*, 7. vydání, 2013, s. 780–790. ISBN 978-80-7400-465-0.

k zatčení zahrnují například přesný popis skutku, označení trestného činu a konkrétní důvody pro vydání příkazu.⁷⁴

Zatčení provádějí místně příslušné policejní orgány, které jsou zároveň povinny zjistit pobyt obviněného, pokud je to k provedení příkazu nezbytné. Po zatčení musí být obviněný bezodkladně, nejpozději však do 24 hodin, dodán soudu, který příkaz k zatčení vydal, nebo na místo umožňující tomuto soudu provést výslech prostřednictvím videokonference. Pokud není možné předat obviněného příslušnému soudu nejpozději do 24 hodin od zatčení jinému věcně příslušnému soudu, musí být obviněný propuštěn na svobodu.⁷⁵

Toto ustanovení je v souladu s čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle kterého „*má každý, kdo byl zbaven svobody zatčením nebo jiným způsobem, právo podat návrh na urychlené řízení, ve kterém soud rozhodne o zákonnosti jeho zbavení svobody a nařídí propuštění, pokud bylo zbavení svobody nezákonné*“.⁷⁶

Zatčený obviněný má také právo, aby se jeho obhájce zúčastnil výslechu, pokud je v uvedeném časovém rámci dostupný. Soudce splní svou povinnost vyrozumět obhájce zatčeného obviněného, pokud ho telefonicky kontaktuje nebo mu zanechá zprávu jiným elektronickým prostředkem, pokud obhájce není k dispozici. Tato práva obviněného jsou klíčová pro zaručení spravedlivého procesu a ochranu jeho práv.⁷⁷ Pokud obviněný nerozumí českému jazyku, má právo na přítomnost tlumočníka, který mu bude zajištěn pro úkony trestního řízení. Tato povinnost plyne z § 2 odst. 14 TrŘ.⁷⁸

Soudce, který příkaz k zatčení vydal, je po dodání obviněného povinen jej neprodleně vyslechnout a rozhodnout o vazbě. Pokud soudce rozhodne o vzetí obviněného do vazby, musí být rozhodnutí oznámeno obviněnému do 24 hodin od doby,

⁷⁴ ČESKO. Ústavní soud. *Nález Ústavního soudu ze dne 24. srpna 2021, sp. zn. IV. ÚS 1507/21*. In *Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu*, svazek 107, č. 147, s. 241. [cit. 2025-01-22]. ECLI: ECLI:CZ:US:2021:4.US.1507.21.1. Dostupné z WWW: <www.nalezysoud.cz>.

⁷⁵ RŮŽIČKA, Miroslav a ZEZULOVÁ, Jana, 2004. *Zadržení a vazba v českém trestním procesu*. Praha: C. H. Beck, s. 283-284, ISBN 80-7179-817-7.

⁷⁶ ČESKO. zákon č. 209/1992 Sb., *o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod*, Nakladatelství C. H. Beck, s.465 ISBN 978-80-7400-365-3.

⁷⁷ VANTUCH, Pavel. *Obhajoba obviněného*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 180. ISBN 978-80-7400-321-9.

⁷⁸ ŠÁMAL, Pavel, RŮŽIČKA, Miroslav. In ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 780-790, ISBN 978-80-7400-465-0

kdy byl dodán soudci. Pokud se tak nestane, musí být obviněný propuštěn na svobodu. Toto ustanovení zdůrazňuje důležitost rychlého a efektivního rozhodování v otázkách omezujících osobní svobodu.⁷⁹

Pokud se obviněný nachází v cizině, příkaz k zatčení se nevydává. V takových případech se postupuje podle příslušných ustanovení zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (ZMJS). Pokud se obviněný nachází na území některého z členských států Evropské unie, může být vydán evropský zatýkácí rozkaz (EZR) v § 188 a násl. ZMJS. V případě, že se obviněný nachází mimo území členských států EU, může být vydán mezinárodní zatýkácí rozkaz (MZR) v § 195 a násl. ZMJS.⁸⁰

Na závěr lze konstatovat, že příkaz k zatčení představuje významný procesní institut trestního práva, jehož hlavním cílem je zajistit přítomnost obviněného v trestním řízení, pokud jeho účast nelze zajistit jinými prostředky. Tento nástroj umožňuje dočasné omezení osobní svobody obviněného za přísně stanovených podmínek, které jsou definovány zákonem. Důvody pro vydání příkazu zahrnují například riziko útěku, skrývání se před spravedlností, ovlivňování svědků nebo maření vyšetřování. Příkaz může být vydán pouze soudcem na návrh státního zástupce (prokurátora) na základě písemného a odůvodněného rozhodnutí. Tento postup zajišťuje ochranu práv jednotlivce a respektování ústavních principů.

Zatčení policejním orgánem je přísně regulováno trestním řádem a musí být provedeno v souladu se zákonnými podmínkami. Po zatčení musí být obviněný bezodkladně předán soudu, který rozhodne o dalším postupu, nejpozději však do 24 hodin. Pokud soudce ve vazebním zasedání nerozhodne o vazbě, musí být obviněný propuštěn na svobodu. Tento procesní postup nejen chrání práva jednotlivce, ale také zajišťuje efektivitu trestního řízení. Klíčovým prvkem je přesné vymezení údajů v příkazu k zatčení, jako je popis skutku a důvody pro zbavení svobody, což minimalizuje riziko neoprávněného zásahu do práv obviněného.

⁷⁹ *Trestní právo procesní: podle stavu k 1. 9. 2023*, 2023. 7. aktualizované vydání. Praha: Leges. s. 367-368 ISBN 978-80-7502-687-3.

⁸⁰ NOVOTNÁ, Jaroslava. *Právní pomoc v cizím státu v přípravném řízení trestním*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015 s. 1-3. ISBN 978-80-7400-568-8.

V praxi se příkaz k zatčení nejčastěji využívá v případech závažné trestné činnosti, kdy hrozí riziko útěku obviněného nebo maření vyšetřování. Typickými situacemi jsou případy finanční kriminality, násilných trestných činů či organizované trestné činnosti. Tento institut se rovněž často uplatňuje vůči osobám, které se dlouhodobě vyhýbají trestnímu řízení nebo jejichž pobyt není znám. V těchto případech slouží jako účinný nástroj k zajištění účasti obviněného na soudním procesu a ochraně zájmů spravedlnosti.

Příkaz k zatčení má také významnou roli při mezinárodní spolupráci v oblasti trestního práva. Například v rámci Evropského zatýkacího rozkazu (EZR) může být vydán příkaz k zatčení osoby nacházející se v jiném členském státě EU. Tento mechanismus umožňuje rychlé předání obviněného mezi státy a zajištění jeho účasti na řízení ve státě původu. Podobně může být příkaz využit při vydávacím řízení vůči osobám nacházejícím se mimo EU. Tyto mezinárodní aspekty zdůrazňují význam institutu příkazu k zatčení nejen na národní úrovni, ale i v rámci globálního právního prostoru.

Na základě výše uvedeného může být dosaženo závěru, že použití příkazu k zatčení zdůrazňuje nutnost vyvážení mezi ochranou společnosti a respektováním základních práv jednotlivců. Tento institut je nezbytný pro spravedlivé řízení, zároveň však klade důraz na minimalizaci zásahů do osobní svobody a ochranu práv obviněného. Přísné zákonné podmínky pro jeho vydání zajišťují, že omezení svobody nastává pouze tehdy, když je to skutečně nezbytné pro dosažení účelu trestního řízení.

4 KOMPARACE TRESTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVY TÝKAJÍCÍ SE OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY JEDNOTLIVCE POLICEJNÍM ORGÁNEM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ S ODPOVÍDAJÍCÍ ZAHRANIČNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVOU

Komparativní analýza představuje klíčový metodologický přístup v rámci této práce, který umožňuje systematické srovnání právních úprav omezení osobní svobody v trestním řízení mezi Českou republikou a vybranými státy Evropské unie. Smyslem této analýzy je nejen identifikace shodných prvků a odlišností, ale také zhodnocení efektivity jednotlivých právních mechanismů a nalezení potenciálních oblastí pro zlepšení české trestněprávní legislativy. Analýza se zaměří na zákonné podmínky pro omezení osobní svobody, procesní záruky práv obviněných, časové limity jednotlivých forem omezení osobní svobody, soudní přezkum zákonnosti omezení svobody a roli státního zastupitelství v tomto procesu.

4.1 Slovenská republika

4.1.1 Omezení osobní svobody běžným občanem, § 85 odst. 2 zákona č. 301/2005 Z. Z., Trestný poriadok (dále jen TP)

Podle tohoto ustanovení může kdokoli omezit osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, pokud je to nezbytné k zajištění její přítomnosti pro orgány činné v trestním řízení, k zjištění její totožnosti, zabránění jejímu útěku nebo k zajištění důkazů.

Osoba, která zadržení provede, je však povinna bezodkladně předat zadrženou osobu policejnímu orgánu nebo policii ihned vyrozumět o zadržení.⁸¹

4.1.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, § 85 odst. 1 TP

Policejní orgán může zadržet osobu podezřelou ze spáchání trestného činu, pokud jsou splněny důvody vazby.⁸²

⁸¹ ČENTÉŠ Ján, KURILOVSKÁ Lucia, ŠIMOVČEK Ivan, BURDA Eleonóra a kol. *Trestný poriadok I. § 1–195*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. s 46-58. ISBN 978-80-89603-88-6.

⁸² ČENTÉŠ Ján, KURILOVSKÁ Lucia, ŠIMOVČEK Ivan, BURDA Eleonóra a kol. *Trestný poriadok I. § 1–195*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. s 448-451. ISBN 978-80-89603-88-6.

K zadržení podezřelé osoby je zapotřebí předchozího souhlasu prokurátora (státního zástupce). Bez předchozího souhlasu může policejní orgán provést zadržení pouze tehdy, pokud věc nesnese odkladu a souhlas nelze předem zajistit, v takovém případě je policejní orgán povinen neprodleně informovat státního zástupce o zadržení.

Maximální přípustná doba zadržení činí 48 hodin, avšak u osob podezřelých ze spáchání trestných činů terorismu obsažených v dvanácté hlavě Trestního zákona č. 300/2005 Sb.,⁸³ konkrétně v prvním díle, který nese označení „Trestné činy proti míru a lidskosti, trestné činy terorismu a extremismu“. Muže být tato lhůta prodloužena až na 96 hodin. V rámci této lhůty, která zahrnuje jak dobu zadržení policejním orgánem, tak následné rozhodování státního zástupce, musí být zadržená osoba buď okamžitě propuštěna na svobodu, pominou-li důvody jejího zadržení, nebo jí musí být sděleno obvinění a po jejím výslechu předán spisový materiál státnímu zástupci k případnému podání návrhu na vzetí do vazby.⁸⁴

Státní zástupce po obdržení podnětu přezkoumá zákonnost zadržení a důvodnost vazby. Pokud shledá, že jsou podmínky pro vzetí do vazby splněny, podá soudu návrh na její uložení. Soudce následně nařídí neveřejné vazební zasedání, během něhož vyslechne obviněného a strany přednesou své návrhy.

Soudce ve fázi přípravného řízení je povinen rozhodnout do 48 hodin, a v případě zvláště závažných trestných činů do 72 hodin, od okamžiku převzetí osoby podle odstavce 1 a doručení návrhu státního zástupce na vzetí do vazby.⁸⁵

4.1.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, § 86 TP

Zadržení obviněné osoby podle § 86 TP je přípustné, pokud existuje důvodné podezření, že se osoba dopustila trestného činu, a současně jsou dány konkrétní skutečnosti nasvědčující tomu, že se bude vyhýbat trestnímu řízení, pokračovat v trestné činnosti nebo mařit průběh vyšetřování. Toto opatření je podmíněno zahájením trestního

⁸³ SLOVENSKO *zákon č. 300/2005 Z. z. Časť 2 Hlava 12 Díl 1 trestného zákona – znenie účinné od 17.02.2025.* [online]. 17. února 2025 [cit. 24. února 2025]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300/znenie-20250217#cast2-hlava12-diel1>>.

⁸⁴ STRÉMY, T., ŠAMKO, P., KURILOVSKÁ, L., REMETA, R., VOJTUŠ, F., VALENT, M., MIHÁLIK, S., KUČEK, A., BALOGH, T., MARKOVÁ, V. *Trestný poriadok – praktický komentár.* [Systém ASPI]. Wolters Kluwer, [cit. 24. 2. 2025]. ASPI_ID KO301_b2005SK. Dostupné z: www.aspi.sk. ISSN 2336-517X.

⁸⁵ ČENTÉŠ, Jozef, KURILOVSKÁ, Lucia, ŠIMOVČEK, Ivan, BURDA, Eduard a kol. *Trestný poriadok I. 1. vydanie.* Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 459. ISBN 978-80-89603-88-6.

stíhání a existencí vazebních důvodů, přičemž zadržení musí být přiměřené a nezbytné pro ochranu společnosti.

Maximální přípustná doba zadržení činí 48 hodin, během nichž musí být obviněný předán státnímu zástupci, který rozhodne o dalším postupu. Pokud státní zástupce podá návrh na vzetí do vazby, musí být obviněný do uplynutí této lhůty předán soudu, jinak musí být propuštěn na svobodu.⁸⁶

Soudce je povinen rozhodnout o návrhu na vazbu nejpozději do 48 hodin, a v případě zvláště závažných trestných činů do 72 hodin, od okamžiku převzetí osoby podle odstavce 1 a doručení návrhu státního zástupce na vzetí do vazby.⁸⁷

Zadržení provádí místně příslušný policejní orgán konající vyšetřování, který je povinen o zadržení sepsat protokol a neprodleně informovat státního zástupce.⁸⁸ Zadržená osoba musí být poučena o důvodech zadržení. Pokud osoba prohlásí, že nerozumí slovenskému jazyku, má právo na tlumočníka. Dále má právo na obhájce, včetně důvěrného rozhovoru bez přítomnosti třetích osob, právo nevypovídat, právo požadovat vyrozumění blízké osoby nebo jiné jím určené osoby o svém zadržení a právo na lékařské vyšetření či ošetření.⁸⁹

4.1.4 Příkaz k zatčení, § 73 TP

Osobu obviněnou ze spáchání trestného činu lze zatknout pouze na základě příkazu k zatčení, který na návrh státního zástupce vydává v přípravném řízení soudce nebo předseda senátu v řízení před soudem, pokud existuje některý z důvodů vazby a obviněného nelze předvolat, předvést k zajištění jeho přítomnosti na výslechu nebo jiném úkonu.⁹⁰

Policejní orgán, který obviněného zatknul na základě vydaného příkazu k zatčení je povinen jej bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 24 hodin, předat soudu, jehož

⁸⁶ DEÁK, Marko. *Zadržanie podozrivej osoby v trestnom konaní*. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2015. s. 13. ISBN 978-80-89603-33-6.

⁸⁷ ČENTÉŠ, Jozef, KURILOVSKÁ, Lucia, ŠIMOVČEK, Ivan, BURDA, Eduard a kol. *Trestný poriadok I*. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 459. ISBN 978-80-89603-88-6.

⁸⁸ Tamtéž s. 457.

⁸⁹ SLOVENSKO. § 40 Zákon č. 301/2005 Z.z., *Trestný poriadok*. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-3-1]. Dostupné z: www.aspi.sk. ISSN 2336-517X.

⁹⁰ ČENTÉŠ Ján, KURILOVSKÁ Lucia, ŠIMOVČEK Ivan, BURDA Eleonóra a kol. *Trestný poriadok I. § 1–195*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. s. 453-455. ISBN 978-80-89603-88-6.

soudce příkaz vydal. Pokud se tak nestane, musí být obviněný neprodleně propuštěn na svobodu.⁹¹

Předseda senátu nebo v přípravném řízení soudce, který převzal zatčeného obviněného, je povinen do 48 hodin a u zvlášť závažných zločinů do 72 hodin od jeho převzetí ho vyslechnout a rozhodnout o jeho vzetí do vazby nebo o jeho propuštění na svobodu.⁹²

4.2 Polská republika

4.2.1 Omezení osobní svobody občanem, art. 243 Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555, dále jen KPK)

Každá osoba je oprávněna zadržet pachatele, který byl přistižen při páchání trestného činu nebo bezprostředně po jeho spáchání, pokud existuje důvodná obava, že se pokusí uprchnout, skrýt nebo pokud nelze bezprostředně zjistit jeho totožnost. Toto oprávnění představuje výjimečné opatření umožňující zabránit pachateli trestného činu v útěku nebo maření důkazů, a tím zajistit efektivitu trestního řízení.

Jedná se o omezení osobní svobody, které je přípustné pouze v nezbytném rozsahu, a to na dobu nutnou k předání osoby příslušným orgánům činným v trestním řízení. Při posuzování zákonnosti takového postupu se musí přihlížet k zásadám proporcionality a minimalizace zásahu do práv jednotlivce.

Osoba, která omezí osobní svobodu jiného, má povinnost neprodleně předat zadrženého policejnímu orgánu nebo informovat policii o provedeném omezení osobní svobody. Jakékoli nepřiměřené prodlužování tohoto stavu může být kvalifikováno jako protiprávní omezení osobní svobody, pokud není nezbytnost takového postupu řádně odůvodněna okolnostmi případu. Policejní orgán, který zadrženou osobu převezme, je

⁹¹ SAMAŠ, O., STIFFEL, H., TOMAN, P., ČENTÉŠ, J., HAŤAPKA, M., MATHERN, V., MINÁRIK, Š., PALAREC, J., ŠTIFT, P. *Trestný poriadok – komentár*. [Systém ASPI]. Iura Edition, [cit. 24. 2. 2025]. ASPI_ID KO301_2005SK. Dostupné z: www.aspi.sk. ISSN 2336-517X.

⁹² SLOVENSKO. Zákon č. 301/2005 Z. z. § 73 ods. 5 *trestného poriadku – znenie účinné od 30.12.2024*. [online]. 30. prosince 2024 [cit. 24. února 2025]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-301/znenie-20241230#p73-5>>.

povinen bez zbytečného odkladu přezkoumat zákonnost a důvodnost zadržení a následně rozhodnout o dalším procesním postupu.⁹³

4.2.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, art. 244 KPK

Podle art. (čl.) 244 KPK je policejní orgán oprávněn zadržet osobu podezřelou ze spáchání trestného činu, pokud existuje důvodné podezření, že se daná osoba trestného činu dopustila, a současně existuje důvodná obava, že se pokusí uprchnout, bude se skrývat, zničí důkazy trestného činu, nebo pokud nelze zjistit její totožnost. Zadržení je rovněž přípustné v případech, kdy existují důvody pro vedení řízení ve zrychleném režimu.⁹⁴

Zadržení je možné také v případě, že existuje důvodné podezření, že se podezřelý dopustil násilného trestného činu vůči osobě, se kterou sdílí společné bydliště, a existuje hrozba, že v tomto jednání bude pokračovat. Pokud byl takový trestný čin spáchán za použití střelné zbraně, nože nebo jiného nebezpečného předmětu a existuje důvodná obava, že podezřelý znovu spáchá násilný trestný čin vůči osobě žijící ve společné domácnosti, policejní orgán je povinen jej zadržet.

Po zadržení musí být podezřelý neprodleně poučen o důvodech svého zadržení a o svých procesních právech. Mezi tato práva patří právo na obhájce nebo právního poradce, právo na bezplatnou pomoc tlumočnicka, pokud neovládá polský jazyk, právo odmítnout výpověď, právo na kopii protokolu o zadržení a právo na přístup k lékařské péči. Dále má zadržený právo na poradu s obhájcem a možnost podat stížnost proti zadržení.⁹⁵ V případě, že je zadržena osoba cizím státním příslušníkem, musí být její zadržení oznámeno příslušnému konzulátu.

Po provedení zadržení je policejní orgán povinen bezodkladně shromáždit nezbytné informace a informovat státního zástupce. Pokud jsou splněny zákonné

⁹³ WOLTERS KLUWER POLSKA. *Prawo karne, Prawo karne procesowe: Teksty ustaw. Przepisy*. 17. wyd. Polska: Wolters Kluwer Polska, 2024. s.127, ISBN 978-83-8390-002-5. ISBN 978-83-8390-005-6.

⁹⁴ WOLTERS KLUWER POLSKA. *Prawo karne, Prawo karne procesowe: Teksty ustaw. Przepisy*. 17. wyd. Polska: Wolters Kluwer Polska, 2024. s. 127-131, ISBN 978-83-8390-002-5. ISBN pdf 978-83-8390-005-6. Wersja publikacji: Książka papier + Smarteca (App) + Ebook. Kod towaru: NEX-0763 W17P01, EBO-4068 W17P01. Format: A5. Seria: Teksty Ustaw.

⁹⁵POLSKO. K. Eichstaedt [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2025, art. 245-246. K. Eichstaedt [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2025, art. 245. Dostupné z WWW: <<https://sip.lex.pl/#/commentary/587748538/786680> (dostup: 2025-02-25 18:55)>.

podmínky pro vzetí podezřelého do vazby musí být státnímu zástupci předložen návrh na vzetí do vazby.

Maximální doba zadržení nesmí přesáhnout 48 hodin od okamžiku zadržení. Ve lhůtě 48 hodin musí být podezřelý buď propuštěn na svobodu, nebo předán státnímu zástupci s návrhem na vzetí do vazby. Po přezkoumání důkazního materiálu může státní zástupce podat žádost na vzetí do vazby soudu, který je povinen rozhodnout o vzetí do vazby nebo propuštění osoby na svobodu nejpozději do 24 hodin od okamžiku předání podezřelého soudu.⁹⁶

4.2.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, art. 244 KPK

Polské trestní právo procesní nerozlišuje podmínky pro zadržení podezřelého (zatrzymanie podejrzany) a zadržením obviněného (zatrzymanie oskarżony) v rámci jediného institutu dočasného zadržení (tymczasowe aresztowanie).

Právní úprava je společná pro obě fáze. Zadržení (zatrzymanie) i dočasné zadržení (tymczasowe aresztowanie) se řídí obecnými podmínkami stanovenými v KPK, bez ohledu na to, zda je osoba v postavení "podezřelého" (přípravné řízení) nebo "obviněného" (soudní fáze).

Polský právní systém zdůrazňuje efektivitu vyšetřování a prevenci proti průtahům. Rozlišení mezi podezřelým a obviněným slouží pouze k označení fáze řízení, nikoli ke změně právního režimu zadržení. Tento přístup minimalizuje byrokracii a umožňuje plynulý přechod mezi fázemi bez nutnosti opakovaných soudních rozhodnutí. Zatímco podezřelý (podejrzany) a obviněný (oskarżony) jsou odlišné procesní kategorie definované v čl. 71 KPK. Podmínky pro jejich zadržení jsou v polském právu sjednoceny pod společnými pravidly.⁹⁷

⁹⁶ POLSKO. E. Samborski, 5. *Orzekanie przez sądy polskie o odpowiedzialności za przestępstwa popełnione za granicą* [w:] *Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach karnych*, Warszawa 2011.art. 248. Dostupné z: <<https://sip.lex.pl/#/monograph/369242302/246097/samborski-edward-zarys-metodyki-pracy-sedziego-w-sprawach-karnych?cm=URELATIONS>> (přístup: 2025-02-25 18:53)>.

⁹⁷ WOLTERS KLUWER POLSKA. *Prawo karne, Prawo karne procesowe: Teksty ustaw. Przepisy*. 17. vyd. Polska: Wolters Kluwer Polska, 2024. s. 127, ISBN 978-83-8390-002-5. ISBN pdf 978-83-8390-005-6. Wersja publikacji: Książka papier + Smarteca (App) + Ebook. Kod towaru: NEX-0763 W17P01, EBO-4068 W17P01. Format: A5. Seria: Teksty Ustaw.

4.2.4 Příkaz k zatčení, art. 247 KPK

Příkaz k zatčení (nakaz aresztowania) v polském právním řádu upravuje čl. 247 KPK, přičemž jeho vydání podléhá kumulativnímu splnění dvou podmínek, existence důvodného podezření ze spáchání trestného činu a naplnění zákonných důvodů vazby.

Příkaz k zatčení vydává soud na návrh prokurátora (státního zástupce), který je povinen doložit důkazy potvrzující existenci důvodného podezření a vazebních důvodů. V případě, že tato opatření nejsou dostatečná, soud rozhodne o vydání příkazu k zatčení.

Výkon zatčení provádějí policejní orgány nebo jiné příslušné složky činné v trestním řízení. Zatčená osoba musí být bezodkladně poučena o důvodech svého zatčení, o svých právech, včetně práva na obhájce, práva nevypovídat a práva na přístup k nezbytné lékařské pomoci. Policejní orgán je oprávněn zatknout osobu na dobu nepřesahující 48 hodin. Během této lhůty musí být obviněný buď propuštěn, nebo předán soudu s návrhem na vzetí do vazby. Soud je následně povinen do 24 hodin od převzetí rozhodnout o vazbě nebo o propuštění obviněného.⁹⁸

4.3 Rakouská republika

4.3.1 Omezení osobní svobody běžným občanem, § 80 odst. 2 Strafprozessordnung 1975 BGBl. Nr. 631/1975⁹⁹ (dále jen StPO)

Podle § 80 odst. 2 StPO je každý oprávněn omezit osobu, pokud má na základě konkrétních skutečností důvodné podezření, že tato osoba právě spáchala trestný čin, nebo je hledána pro jeho spáchání.

Toto oprávnění se vztahuje na situace, kdy je potřeba bezprostředně zabránit útěku pachatele, zajistit jeho totožnost nebo zajistit důkazy o spáchaném trestném činu.

⁹⁸ POLSKO. K. Eichstaedt [w:] *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2025, art. 247. Dostupné z WWW: <<https://sip.lex.pl/#/commentary/587748538/786680>> (dostup: 2025-02-25 18:55)>.

⁹⁹ RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975* (StPO), § 170. In JUSLINE [online]. ADVOKAT Unternehmensberatung Greiter & Greiter GmbH [cit. 2023-02-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.jusline.at/gesetz/stpo/paragraf/170>>.

Zadržení musí být provedeno přiměřeným způsobem, což znamená, že zásah nesmí přesahovat míru nezbytnou k dosažení účelu zadržení.¹⁰⁰

Zadržená osoba musí být bez zbytečného odkladu předána příslušnému policejnímu orgánu.

4.3.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, § 170 StPO

Podle § 170 StPO je policejní orgán oprávněn zadržet osobu podezřelou ze spáchání trestného činu, pokud jsou splněny důvody vazby.¹⁰¹

Předchozí souhlas státního zástupce je nezbytný, avšak v naléhavých případech může být zadržení provedeno i bez něj, s povinností státního zástupce neprodleně o zadržení informovat.¹⁰²

Zadržená osoba má právo být poučena o důvodech zadržení, právo nevypovídat, právo na obhájce a tlumočnicka, právo na lékařské vyšetření a právo požadovat vyrozumění blízké osoby nebo konzulárního úřadu.

Do 48 hodin od zadržení musí být osoba buď propuštěna, nebo předána soudu k rozhodnutí o vazbě. Soud o případném vzetí do vazby rozhodne nejpozději do dalších 48 hodin.¹⁰³

4.3.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, § 171 StPO

V rakouském trestním řádu v §§ 170 až 172 StPO jsou upraveny podmínky, za nichž lze omezit osobní svobodu osoby toliko podezřelé (Verdächtiger) i osoby již formálně obviněné (Beschuldigter), aniž by mezi těmito zajišťovacími úkony byly činěny rozdíly.¹⁰⁴

¹⁰⁰SADOGHI, Gabriele. *Strafprozessordnung (StPO)*. 2023. Wien: MANZ'sche Verlags-und Universitätsbuchhandlung, 2023. s.147. ISBN 978-3-214-25346-2.

¹⁰¹ RAKOUSKO. *Strafprozessordnung StPO 1975* (BGBl. I Nr. 159/2021). Online. 2021. Österreich: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, 2024, 17.4.2024. [cit. 2025-1-25]. Dostupné z WWW: <<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002326>>.

¹⁰² RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975* (StPO), § 170. In Internet4Jurists [online]. Internet4Jurists [cit. 2023-02-09]. Dostupné z WWW: <https://www.internet4jurists.at/gesetze/bg_stpo2008.html#%C2%A7_170>.

¹⁰³ RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975*. [online]. [cit. 2025-02-25]. Dostupné z WWW: <<https://www.jusline.at/gesetz/stpo/paragraf/174>>.

¹⁰⁴ RAKOUSKO. *Strafprozessordnung StPO 1975* (BGBl. I Nr. 159/2021). Online. 2021. Österreich: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, 2024, 17.4.2024. [cit. 2025-1-25]. Dostupné

4.3.4 Příkaz k zatčení, § 170 StPO

Osobu lze zatknout, existuje-li důvodné podezření ze spáchání trestného činu a jsou-li splněny důvody vazby.

Příkaz k zatčení (Haftbefehl) může být vydán pouze tehdy, pokud je naplněna kumulativní podmínka existence důvodného podezření ze spáchání trestného činu a současně alespoň jednoho z důvodů vazby. Příkaz k zatčení vydává soudce na návrh státního zástupce (Staatsanwalt). Namísto vazby lze zvážit uložení mírnějších opatření (gelinder Mittel), pokud lze jejich prostřednictvím dosáhnout stejného účelu jako vazbou. Tato opatření mohou zahrnovat dohled probačního úředníka, zákaz vycestování, zákaz kontaktu s určitými osobami či povinnost pravidelně se hlásit u příslušných orgánů. Pokud však mírnější opatření nejsou považována za dostatečná, je namístě vydání příkazu k zatčení.¹⁰⁵

Zatčení realizují policejní orgány na základě soudem vydaného příkazu k zatčení. Zatčená osoba má právo být neprodleně a srozumitelně informována o důvodech zatčení, má právo na obhájce, právo odepřít výpověď, právo na lékařské vyšetření a péči a rovněž právo informovat blízkou osobu nebo zaměstnavatele o svém zatčení.

Policejní orgán je povinen bezodkladně informovat státního zástupce o provedeném zatčení a zajistit, aby byla osoba nejpozději do 48 hodin od zatčení předvedena před soudce, který rozhodne o dalším postupu v řízení. V případě, že soudce shledá splnění zákonných důvodů vazby, může rozhodnout o vzetí obviněného do vazby, v opačném případě je povinen zatčenou osobu neprodleně propustit.¹⁰⁶

z WWW: <<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002326>>.

¹⁰⁵ RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975*. [online]. [cit. 2025-02-25]. Dostupné z WWW: <<https://www.jusline.at/gesetz/stpo/>>.

¹⁰⁶ RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975 (StPO)*, § 170. In Internet4Jurists [online]. Internet4Jurists [cit. 2023-02-09]. Dostupné z WWW: <https://www.internet4jurists.at/gesetze/bg_stpo2008.html#%C2%A7_170>.

4.4 Spolková republika Německo

4.4.1 Omezení osobní svobody běžným občanem, § 127 odst. 1 Strafprozessordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, StPO)

Podle § 127 odst. 1 StPO je každá fyzická osoba oprávněna omezit osobní svobodu podezřelého, jestliže je tato osoba přistižena při páčání trestného činu nebo bezprostředně poté, případně je pronásledována pro důvodné podezření ze spáchání trestného činu a současně existuje reálná obava z útěku, nebo není možné bezodkladně zjistit její totožnost. Tento institut, označovaný jako Jedermann-Festnahme, slouží k dočasnému omezení osobní svobody podezřelého do okamžiku, než je předán příslušnému policejnímu orgánu.¹⁰⁷

4.4.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem, § 127 odst. 2 StPO

Podle § 127 odst. 2 StPO je policejní orgán oprávněn zadržet osobu podezřelou při páčání trestného činu nebo bezprostředně po jeho spáchání, pokud jsou splněny důvody vazby.¹⁰⁸

Maximální doba zadržení trvá do konce dne následujícího po dni zadržení, přičemž během této lhůty musí být osoba buď propuštěna na svobodu, nebo předvedena před soud, který rozhodne o vazbě.

Policejní orgán je povinen o zadržení bez zbytečného odkladu vyrozumět prokurátora (státního zástupce).

Podle § 136 StPO má zadržený právo být neprodleně informován o důvodech zadržení, právo na obhájce, právo nevypovídat, právo na tlumočníka (pokud nerozumí německy) a právo na lékařské ošetření. Rovněž může požadovat, aby byla o jeho zadržení informována blízká osoba nebo příslušný konzulát.¹⁰⁹

¹⁰⁷ KARLSRUHER KOMMENTAR ZUR STRAFPROZESSORDNUNG: StPO. Mit GVG, EGGVG und EMRK. Kommentar. 9., neu bearbeitete Auflage. München: C.H. Beck, 2023. LVII, s. 819-823, ISBN 978-3-406-76760-9.

¹⁰⁸ Tamtéž s. 807-816.

¹⁰⁹ DEUTSCHLAND. *Strafprozeßordnung* (trestní řád). In Bundesministerium der Justiz [online]. [cit. 2024-10-09]. Dostupné z WWW: <https://www.gesetze-im-internet.de/stpo/_136.html>.

4.4.3 Zadržení obviněného policejním orgánem, § 127 odst. 2, StPO

Německý trestní řád (Strafprozessordnung, dále jen StPO) nerozlišuje mezi zadržením podezřelého (Verdächtiger) a zadržením obviněného (Beschuldiger), nýbrž uplatňuje jednotný právní rámec pro jakoukoli osobu, vůči níž existuje dostatečně odůvodněné podezření ze spáchání trestného činu a současně některý z vazebních důvodů.¹¹⁰

4.4.4 Příkaz k zatčení, § 114 StPO

K zatčení obviněného je nezbytné důvodného podezření ze spáchání trestného činu a naplnění alespoň jednoho z vazebních důvodů.

Příkaz k zatčení vydává soudce na návrh státního zástupce (Staatsanwalt), přičemž zatčení provádějí policejní orgány, na základě soudního příkazu. Zatčená osoba musí být bez zbytečného odkladu, nejpozději do konce následujícího dne po zatčení, předvedena před soudce, který rozhodne o vzetí do vazby nebo propuštění na svobodu.¹¹¹

Zatčený má právo být neprodleně informován o důvodech zatčení, právo na obhájce, právo nevypovídat, právo na lékařskou péči a na informování blízké osoby či konzulárního úřadu.¹¹²

4.5 Vyhodnocení komparace trestněprávní úpravy týkající se omezení osobní svobody

4.5.1 Omezení osobní svobody běžným občanem

Omezení osobní svobody podezřelé je v České republice, na Slovensku, v Polsku, Rakousku a Německu umožněno běžným občanům za přísně stanovených zákonných podmínek. Tyto podmínky jsou v těchto státech podobné a zahrnují situace, kdy je osoba přistižena při páčání trestného činu nebo bezprostředně po něm. Omezení svobody je přípustné pouze tehdy, pokud je nezbytné ke zjištění totožnosti podezřelého, zabránění

¹¹⁰ KARLSRUHER KOMMENTAR ZUR STRAFPROZESSORDNUNG: StPO. Mit GVG, EGGVG und EMRK. Kommentar. 9., neu bearbeitete Auflage. München: C.H. Beck, 2023. LVII, s. 807-816, ISBN 978-3-406-76760-9.

¹¹¹ DEUTSCHLAND. *Strafprozeßordnung* (trestní řád). In Juraforum [online]. [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <<https://www.juraforum.de/gesetze/stpo/114-haftbefehl>>.

¹¹² MEYER-GOßNER, L. a SCHMITT, B. (eds.). *Strafprozessordnung: StPO mit GVG und Nebengesetzen* [Strafprozessordnung: StPO s GVG]. 63. vydání. München: C.H. Beck, 2020. s.721-725, ISBN 978-3-406-80984-2.

jeho útěku nebo ochraně důkazů. Tento institut je však navržen tak, aby minimalizoval riziko neoprávněných zásahů do práv jednotlivců.

Ve všech zmíněných zemích platí povinnost předat zadrženou osobu co nejdříve příslušným orgánům, nejčastěji policii. Pokud není možné předání ihned, musí být omezení svobody neprodleně oznámeno. Tento postup zajišťuje, že občanské zadržení nelze zneužít a že zásah do práv podezřelé osoby je omezen na nezbytné minimum. Klíčovým principem je zde proporcionalita, kdy zásah musí být přiměřený situaci a nesmí přesahovat rámec nutný k dosažení stanoveného účelu.

Závěrem lze dospět k názoru, že tento institut nejenže přispívá k ochraně veřejného pořádku a bezpečnosti, ale zároveň zdůrazňuje odpovědnost občanů při jeho využití. Zákonné podmínky mají za cíl zajistit rovnováhu mezi potřebou chránit společnost a respektem k základním právům jednotlivců. Omezení svobody tak slouží jako nástroj pro rychlé řešení krizových situací, avšak s důrazem na dodržování právního rámce a ochranu lidské důstojnosti

4.5.2 Zadržení podezřelého policejním orgánem

Zadržení osoby podezřelé ze spáchání trestného činu je na Slovensku, v Polsku, Rakousku a Německu možné za obdobných zákonných podmínek jako v České republice. Zadržení je možné, pokud jsou dány důvody vazby, které jsou obdobné jako dle českého trestního řádu. Práva zadržených osob jsou také obsahově shodné a zahrnují právo na obhájce, právo být informován o důvodech zadržení, právo nevypovídat a právo na lékařské ošetření.

V České republice může policejní orgán zadržet osobu maximálně na 48 hodin. V této lhůtě musí být osoba buď propuštěna, nebo předána státnímu zástupci, který následně rozhodne o podání návrhu na vzetí do vazby. Pokud je návrh podán, soud musí během dalších 24 hodin rozhodnout o jejím vzetí do vazby nebo o propuštění této osoby na svobodu.

Na Slovensku činí standardní doba zadržení taktéž 48 hodin. U osob podezřelých ze zvláště závažných trestných činů, zejména terorismu, může být tato lhůta výjimečně prodloužena, a to až na 96 hodin. Po uplynutí této doby musí být zadržená osoba

propuštěna na svobodu nebo předána soudu, který musí během dalších 48 hodin rozhodnout o vzetí do vazby nebo o jejím propuštění na svobodu.

V Polsku je maximální délka zadržení shodně stanovena na 48 hodin. Do této doby musí být osoba buď propuštěna, nebo předána soudu, který má dalších 24 hodin na rozhodnutí o vzetí do vazby nebo o jejím propuštění.

V Rakousku odpovídá právní úprava českému trestnímu řádu, neboť maximální doba zadržení činí 48 hodin. Pokud v této době není osobě sděleno obvinění podán návrh soudem na vzetí do vazby, musí být osoba propuštěna na svobodu. V případě podání návrhu na vzetí do vazby musí soud rozhodnout do 48 hodin.

V Německu je doba zadržení stanovena flexibilně, přičemž zadržená osoba musí být propuštěna nebo předána soudu „nejpozději do konce dne následujícího po dni zadržení“. Pokud je osoba předána soudu, ten musí do 24 hodin rozhodnout o jejím vzetí do vazby nebo propuštění.

Tabulka č. I – Zadržení podezřelého policejním orgánem

Zákonné lhůty pro zadržení podezřelého policejním orgánem					
	Česká republika	Slovensko	Polsko	Rakousko	Německo
Lhůta pro zadržení podezřelého	48 hodin	48/96 hodin dle závažnosti trestného činu	48 hodin	48 hodin	do konce dne následujícího po zadržení
Lhůta pro rozhodnutí soudu o vazbě	24 hodin	48/72 hodin dle závažnosti trestného činu	24 hodin	48 hodin	24 hodin

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z tabulky č. I – vyplývá, že zatímco je dle trestněprávní úpravy Česká republika, Rakousko a Polsko stanovena lhůta totožná 48 hodin pro zadržení podezřelého, tak dle slovenské trestněprávní úpravy je možné v případě zvláště závažných trestných činů kalkulovat se lhůtou v trvání 96 hodin. Německá trestněprávní úprava se v tomto směru liší, jelikož pro zadržení podezřelého uplyne na konci následujícího dne po dni zadržení. Toto však v konečném důsledku znamená, že tato lhůta je oproti porovnávaným

právním úpravám, včetně té české nejkratší, neboť nikdy nedosáhne délky trvání 48 hodin.

Pokud jde o lhůty pro rozhodnutí soudu o vazbě, tak dle české právní úpravy dosahuje maxima 24 hodin, což v případě slovenské a rakouské trestněprávní úpravy lze kalkulovat s delší lhůtou, a to 48 hodin, přičemž dle slovenského trestního řádu může tato lhůta dosahovat až 72 hodin, jen pokud je pachatel podezřelý ze spáchání zvláště závažného zločinu.

4.5.3 Zadržení obviněného policejním orgánem

Na základě provedeného srovnání jednotlivých právních úprav lze konstatovat, že trestněprávní úprava České republiky a Slovenska rozlišuje mezi zadržením podezřelého a obviněného, zatímco Polsko, Rakousko a Německo používají jednotný institut zadržení. Zákonné podmínky pro zadržení obviněného se tak liší jen v délce trvání, důvodech zadržení a procesních pravidlech.

V České republice je zadržení obviněného upraveno trestním řádem. Zadržení je možné pouze za přísně stanovených podmínek, kdy musí existovat důvodné podezření ze spáchání trestného činu a zároveň jeden z vazebních důvodů, vyžaduje předchozí souhlas státního zástupce, pokud situace nesnese odkladu. Maximální doba zadržení je 48 hodin, během nichž musí být rozhodnuto o dalším postupu. Pokud do 24 hodin po předání soudci, nerozhodne o vazbě, musí být osoba propuštěna. Tento systém klade důraz na proporcionalitu zásahu a ochranu základních práv jednotlivce.

Na Slovensku je právní úprava podobná české. Zadržení obviněného vyžaduje předchozí souhlas státního zástupce, pokud situace nesnese odkladu. Maximální doba zadržení bez soudního rozhodnutí je rovněž 48 hodin, přičemž u závažných trestných činů může být prodloužena na 72 hodin. Slovenský systém zdůrazňuje nezávislost rozhodování soudu o vazbě a možnost obviněného podat žádost o propuštění kdykoliv během vyšetřování.

Polsko používá jednotný institut zadržení, který zahrnuje jak podezřelé, tak obviněné osoby. Maximální doba zadržení bez soudního rozhodnutí činí 48 hodin. Soud následně do dvaceti čtyř hodin rozhodne o vazbě na základě konkrétních důvodů, jako je riziko útěku nebo maření vyšetřování. Polský systém klade důraz na individuální

posouzení každého případu, avšak praxe ukazuje na nedostatečnou diferenciaci mezi jednotlivými případy.

Rakouská právní úprava umožňuje zadržení obviněného za jasně stanovených podmínek, kdy existuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu. Maximální doba zadržení bez rozhodnutí soudu činí 48 hodin. Během této doby musí být obviněný vyslechnut a případně předán soudu, který do 48 hodin rozhodne o dalším postupu. Pokud během této lhůty není prokázána vina a potřeba dalšího omezení svobody, musí být obviněný okamžitě propuštěn. Tento systém klade důraz na proporcionalitu zásahu a ochranu základních práv jednotlivce, přičemž každé zadržení musí být pečlivě zdůvodněno a přezkoumáno.

V Německu je zadržení možné pouze na základě soudního příkazu. Musí být prokázáno spáchání trestného činu a existence konkrétního důvodu pro vazbu. Maximální doba trvání zadržení je v trestním řádu Německa specifický, do konce dne následujícího po dni zadržení.

Z uvedených skutečností může být vyvozeno, že právní systémy těchto zemí se snaží zajistit spravedlivý průběh trestního řízení a ochranu společnosti před riziky spojenými s podezřelými osobami. Přestože se podmínky a délka zadržení liší, všechny systémy kladou důraz na proporcionalitu zásahu a ochranu základních práv jednotlivce. Česká republika a Slovensko rozlišují mezi podezřelým a obviněným, zatímco Polsko, Rakousko a Německo používají jednotný institut zadržení. Tento rozdíl reflektuje odlišné přístupy k ochraně práv jednotlivců i efektivitě trestního řízení.

4.5.4 Příkaz k zatčení

Příkaz k zatčení umožňuje v České republice, na Slovensku, v Polsku, Rakousku a Německu zatknout osobu obviněnou ze spáchání trestného činu, pokud existují důvody vazby. Vydání příkazu k zatčení je dle všech zkoumaných právních úprav ve vztahu k ní podmíněno rozhodnutím soudce na návrh státního zástupce (prokurátora).

Práva zatčené osoby jsou po obsahové stránce taktéž obdobná. Zahrnují právo být neprodleně informován o důvodech zatčení, právo na obhájce, právo informovat blízké osoby a právo na výslech. Lhůty pro zatčení na Slovensku však vykazují drobné nuance a maximální doba pro zatčení je stanovena na 48 hodin, v Polsku je tomu stejně, zatímco

v Německu musí být zatčená osoba předvedena před soudce nejpozději do následujícího dne po zatčení.

Právní úprava týkající se zatčení obviněného je v České republice, na Slovensku, v Polsku, Rakousku a Německu téměř totožná. Liší se však v lhůty pro předání zatčené osoby soudci.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnuje problematice omezení osobní svobody policejním orgánem v přípravném trestním řízení.

V teoretické části práce byla nejprve provedena charakteristika osobní svobody jako základního lidského práva, přičemž byla prezentována její ochrana z pohledu mezinárodního práva i právního řádu České republiky. Pozornost byla věnována zejména Ústavě České republiky, Listině základních práv a svobod, Evropské úmluvě o lidských právech a Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech, které vymezují podmínky přípustných zásahů do osobní svobody. Následně byl proveden rozbor jednotlivých institutů omezení osobní svobody v přípravném trestním řízení, který se zaměřil na zákonné podmínky a procesní postupy policejního orgánu.

Hlavním cílem práce bylo jednoznačně vymezit zákonné podmínky, za nichž lze zákonně zasahovat do osobní svobody jednotlivce. Autor práce je toho mínění, že tento cíl se mu v bakalářské práci podařilo naplnit, neboť zákonné podmínky vztahující se k zadržení a zatčení jsou v trestním řádu pregnantně popsány. Z tohoto pohledu lze konstatovat, že trestněprávní úprava krom toho, že stanoví prostředky, které mohou orgány činné v trestním řízení (zejména policejní orgán) při naplnění účelu trestního řízení používat, stanoví taktéž možnou (dovolenou) míru zásahu do základních práv a svobod. Trestněprávní úprava zadržení a zatčení (stanoví stanovení zákonných podmínek) poskytuje proto dostatečnou záruku, aby nedocházelo ke zneužití těchto zajišťovacích úkonů v policejní praxi.

Vedlejší cíl práce spočíval v zjištění jednotlivých odlišností právních úprav, a to na základě komparace české trestněprávní úpravy týkající se omezení osobní svobody jednotlivce policejním orgánem v trestním řízení s odpovídající zahraniční právní úpravou, včetně případné formulace návrhů *de lege ferenda*. Také ve vztahu k tomuto cíli se autor práce domnívá, že došlo k jeho naplnění. Za tímto účelem byly porovnávány odpovídající trestněprávní úpravy, a to konkrétně slovenská, rakouská a polská, s českou, která představuje komparát. Pokud jde o zákonné podmínky – zadržení, zatčení a omezení osobní svobody pachatele běžným občanem, lze konstatovat, že tyto jsou obdobné a lze detekovat pouze marginálie. Výrazný rozdíl lze spatřovat pouze ve lhůtách zadržení a zatčení, které se v některých případech liší. K tomuto blíže viz komparativní tabulka na s. 48.

Na základě analýzy zákonných podmínek zadržení provedeného policejním orgánem se autor práce pokusil naformulovat některé své úvahy de lege ferenda. Autor práce by uvážil zavést trestním řádem upravený postup, který by za předem stanovených zákonných podmínek umožnil dočasné přerušení zákonné lhůty pro zadržení, pokud by závažné objektivní skutečnosti nezávislé na policejním orgánu, například vážný zdravotní stav či intoxikace zadržené osoby, znemožnily provedení prvotních neodkladných a neopakovatelných úkonů trestního řízení v zákonem stanovené lhůtě po zadržení. Tento postup by bylo možné uplatnit pouze na základě odůvodněného návrhu státního zástupce. Po dobu přerušení zákonné lhůty pro zadržení by se průběžně posuzovalo, zda důvody tohoto opatření nadále přetrvávají, a jakmile by překážka pominula, běh lhůty pro zadržení by pokračoval. Nastíněný postup je v praxi orgánů činných v trestním řízení sice uplatňován, avšak jeho zapracování do trestního řádu by mělo za následek odstranění (eliminaci) případných problémů, k nimž by v praxi mohlo neočekávaně dojít.

Další úvaha se týká opakovaného zadržení osoby v téže věci. Do trestního řádu by podle autora mělo být doplněno ustanovení výslovně zakazující opakované zadržení osoby v téže věci za nezměněných okolností, a to jak v případě podezřelého, tak i obviněného. Zároveň by měl být stanoven taxativní výčet výjimečných situací, kdy je opakované zadržení přípustné, například při zjištění nových závažných skutečností, které nebyly známy v době původního zadržení, a které zásadním způsobem mění důkazní situaci. V případě nutnosti opakovaného zadržení by měl být vyžadován předchozí souhlas se zadržením od státního zástupce. Zákon by měl explicitně stanovit, že v případě opakovaného zadržení se doby všech zadržení sčítají a nesmí dojít k překročení celkové 48hodinové lhůty pro zadržení. V případě opakovaného zadržení by měla být stanovena povinnost a neprodleně informovat státního zástupce, který by měl přezkoumat zákonnost opakovaného zadržení.

V témže smyslu se vyslovilo i Nejvyšší státní zastupitelství ve svém stanovisku č. 1 SL 2020/19¹¹³ a Nejvyšší správní soud č.j. 12 KSZ 1/2018-55,¹¹⁴ které se touto problematikou zabývaly a poukázaly na závažnost opakovaného omezení osobní svobody s krátkým přerušením omezení osobní svobody. Tyto změny by měly přispět k další

¹¹³ ČESKO. 1 SL 720/2019. In. Brno: *Sbírka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství*, 2019, ročník 2020, Poř. 1/2020. Dostupné také z WWW: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/09/1_SL_720_2019_44.pdf>.

¹¹⁴ ČESKO, 12-KSZ-1-2018-55 [online]. [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/12-ksz-1-2018-55>>.

ochraně osobní svobody a současně tak zamezit případnému zneužití institutu zadržení, při současném zachování možnosti reagovat na výjimečné situace v trestním řízení.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ČENTĚŠ, J., KURILOVSKÁ, L., ŠIMOVČEK, I., BURDA, E. a kol. *Trestný poriadok I. § 1–195*. Bratislava: C. H. Beck, 2021, s. 1232. ISBN 978-80-89603-886.
2. ČENTĚŠ, Ján, KURILOVSKÁ, Lucia, ŠIMOVČEK, Ivan, BURDA, Eleonóra a kol. *Trestný poriadok I. § 1–195*. Bratislava: C. H. Beck, 2021. 1232 s. ISBN 978-80-89603-88-6.
3. DEÁK, Marko, 2015. *Zadržanie podozrivej osoby v trestnom konaní*. Beckova edícia právne inštitúty. Bratislava: C. H. Beck. 152 s. ISBN 978-80-89603-33-6.
4. DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky. Teória a prax. 2. prepracované a doplnené vydanie*. Bratislava: C. H. Beck, 2019, 1792 s. ISBN 978-80-89603-74-9.
5. FENYK, Jaroslav, Igor STRÍŽ, Česko a Česko. *Trestní zákoník a trestní řád: průvodce trestněprávními předpisy a judikaturou*. Praha: Linde, 2010. sv. 2. 1224 s. ISBN 978-80-7201-808-6. Dostupné také z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a1e67dc0-aebd-11e9-8fdf-005056827e52>>.
6. HUSSEINI, Faisal. *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. 412 s. ISBN 978-80-7400-812-2.
7. JELÍNEK, Jiří a SOVÁK, Zdeněk. *Trestní zákon a trestní řád*. Praha: Linde, 2003. 948 s. ISBN 80-7201-414-5. Dostupné také z WWW: <<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:15354a90-6b2a-11e4-b202-005056827e52>>.
8. KARLSRUHER KOMMENTAR ZUR STRAFPROZESSORDNUNG: *StPO. Mit GVG, EGGVG und EMRK. Kommentar*. 9., neu bearbeitete Auflage. München: C. H. Beck, 2023. LVII, 3328 s. ISBN 978-3-406-76760-9.
9. KLÍMA, Karel. *Komentář k Ústavě a Listině*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. Sv. 2. ISBN 978-80-7380-140-3. Dostupné také z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:0b5a8580-6db8-11e5-b4b4-005056827e51>>.
10. KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK, Michal. *Evropská úmluva o lidských právech*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-365-3.
11. KORDÍK, Marek, FILLOVÁ, Dagmar, HRVOL, Miloš. *Európsky zatýkací rozkaz*. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011, 257 s. ISBN 978-80-7400-371-4.
12. KRÁTKÝ, Karel. *Česká republika a Organizace Spojených národů*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 1995. 61 s. ISBN 80-85864-15-0. Dostupné také z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:07516ba0-6f64-11e9-b04f-5ef3fc9bb22f>>.
13. KUDRNA, Jan, ed. *Ústava v kontextu společenských změn: (k 30. výročí jejího přijetí)*. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 351 s. ISBN 978-80-7676-587-0.
14. MEYER-GÖBNER, L. a SCHMITT, B. (eds.). *Strafprozessordnung: StPO mit GVG und Nebengesetzen* [Strafprozessordnung: StPO s GVG]. 63. Auflage. München: C.H. Beck, 2020. s.720–725, ISBN 978-3-406-80984-2.

15. NOVOTNÁ, Jaroslava. *Právní pomoc v cizím státu v přípravném řízení trestním*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 369 s. ISBN 978-80-7400-568-8.
16. NOVOTNÝ, František a RŮŽIČKA, Miroslav. *Trestní kodexy: trestní zákon, trestní řád a související předpisy: (komentář)*. Praha: Eurounion, 2002. 1656 s. ISBN 80-7317-009-4. Dostupné také z WWW: <<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:feefbde0-db97-11e9-84ef-005056827e51>>.
17. POLSKO. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.). (dostup: 2024-10-10 17:40), Dostupny na WWW: <<https://sip.lex.pl/#/act/16798683/3467406/kodeks-karny?keyword=Kodeks%20karny%20&cm=SFIRST>>
18. RŮŽIČKA, Miroslav a ZEZULOVÁ, Jana. *Zadržení a vazba v českém trestním procesu*. Praha: C. H. Beck, 2004. Právní instituty. 832 s. ISBN 80-7179-817-7.
19. SADOGLI, Gabriele. *Strafprozessordnung (StPO)*. 2023. Wien: MANZ'sche Verlags – und Universitätsbuchhandlung, 2023. 594 s. ISBN 978-3-214-25346-2.
20. SLÁDEČEK, Vladimír, MIKULE, Vladimír, SUCHÁNEK, Radovan, SYLLOVÁ, Jindřiška. *Ústava České republiky*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. 554 s. ISBN 978-80-7400-590-9.
21. SVOBODOVÁ, Magdaléna, SCHEU, Harald Christian, GRINC, Jan, eds. *Listina základních práv Evropské unie: deset let v praxi – hodnocení a výhled*. Praha: Auditorium, 2019. 340 s. ISBN 978-80-87284-78-0.
22. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2013. Velké komentáře. 1204 s. ISBN 978-80-7400-465-0.
23. VANTUCH, Pavel, 2019. *Trestní řízení z pohledu obhajoby*. 2. vydání. Praktická knihovna. V Praze: C.H. Beck. 1280 s. ISBN 978-80-7400-750-7.
24. VANTUCH, Pavel. *Obhajoba obviněného*. 3., doplněné a přepracované vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. Beckovy příručky pro právní praxi. 410 s. ISBN 978-80-7400-321-9.
25. WAGNEROVÁ, Eliška. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 2., doplněné a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2023. Komentáře Wolters Kluwer. Kodex. 1010 s. ISBN 978-80-7676-747-8.
26. WOLTERS KLUWER POLSKA. *Prawo karne, Prawo karne procesowe: Teksty ustaw. Przepisy*. 17. wydani. Polska: Wolters Kluwer Polska, 2024. 492 s. ISBN 978-83-8390-002-5. ISBN pdf 978-83-8390-005-6. Wersja publikacji: Książka papier + Smarteca (App) + Ebook. Kod towaru: NEX-0763 W17P01, EBO-4068 W17P01. Format: A5. Seria: Teksty Ustaw.

Elektronické zdroje

1. ČESKO. Nejvyšší soud, Stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu, TPJN 301/2017, ze dne 26. dubna 2018. [online]. [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nscr/tpjn-301-2017>>.
2. ČESKO. Nejvyšší správní soud jako soud kárný, 12-KSZ-1-2018-55 [online]. [cit. 2025-03-01]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/nsscr/12-ksz-1-2018-55>>.
3. ČESKO. Nejvyšší státní zastupitelství, 1 SL 720/2019. In. Brno: *Sbírka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství*, 2019, ročník 2020, Poř. 1/2020. [online]. [cit. 2025-03-01]. Dostupné také z WWW: <https://verejnazaloba.cz/wp-content/uploads/2020/09/1_SL_720_2019_44.pdf>.
4. ČESKO. Sdělení č. 209/1992 Sb. *O Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod ve znění protokolů č. 3, 5 a 8*. In *Systém ASPI* [online]. Wolters Kluwer [cit. 2023-05-13]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.
5. ČESKO. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2018, sp. zn. TPJN 301/2017, ECLI:CZ: NS:2018: TPJN.301.2017.1. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, č. 5/2018, Nejvyšší soud České republiky, [online]. [cit. 2025-03-01]. dostupné z WWW: <<https://sbirka.nsoud.cz/sbirka/7763/>>.
6. ČESKO. Usnesení č. DE01/48. *Všeobecná deklarace lidských práv*. In *Systém ASPI* [online]. Wolters Kluwer [cit. 2025-01-17]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.
7. ČESKO. Vyhláška č. 120/1976 Sb. *O Mezinárodním paktu o občanských a politických právech a Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech*. In *Systém ASPI* [online]. Wolters Kluwer [cit. 2023-09-16]. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.
8. EVROPSKÁ UNIE. Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy. *Úřední věstník Evropské unie*, L 190, 18. července 2002, s. 1–20. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32002F0584>>.
9. *Jugendgerichtsgesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 11. Dezember 1974 (BGBl. I 3427s), das zuletzt durch Artikel 21 des Gesetzes vom 25. Juni 2021 (BGBl. I S. 2099) geändert worden ist*" Dostupné z WWW:< <https://www.gesetze-im-internet.de/jgg/JGG.pdf>>.
10. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.). (dostęp: 2024-10-10 18:27) Dostupná na WWW: <<https://sip.lex.pl/#/act/16798613/990986/konstytucja-rzeczypospolitej-polskiej?keyword=Konstytucja%20Rzeczypospolitej%20Polskiej&cm=SFIRST>>
11. KRUK, Jiří. *Trestní zákoník Spolkové Republiky Německo*, stav 01. 01. 2014. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 3799 s. Dostupné WWW: < <https://app.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgrpxe4by&tocid=nnptembrgrpxe4by#>>.
12. NĚMECKO. 2022. *GRUNDGESETZ für die Bundesrepublik Deutschland*. Dezember 2022. Deutschland: Bundeszentrale für politische Bildung. ISBN 978-3-8389-7245-

9. Zdroj
<https://www.bpb.de/system/files/dokument_pdf/Grundgesetz_DE_Standard_WEB.PDF>
13. NĚMECKO. *Strafprozessordnung StPO*, 2023. Online. 9. vydání. Deutschland: KK-StPO/Glaser, 25.3.2022. Dostupné z WWW: <https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fkomm%2Fkarlskostpo_9%2Fstpo%2Fcont%2Fkarlskostpo.stpo.htm&pos=1&hlwords=on>. [cit. 2024-10-07].
14. ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ a SPOLEČNOST PRO LIDSKÁ PRÁVA. *Všeobecná deklarace lidských práv*. [online]. Praha: Společnost pro lidská práva, 1969, s. 3. [cit. 2025-01-17]. Dostupné z WWW: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:65f05370-7473-11e8-9588-5ef3fc9bb22f>>.
15. ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ. *Všeobecná deklarace lidských práv* [online]. New York: Organizace spojených národů, 1948 [cit. 2025-01-17]. Dostupné z WWW: <https://mzv.gov.cz/file/3156327/Vseobecna_deklarace_lidskych_prav.pdf>.
16. PODHRÁZKÝ, Marek, ŠIMÍČEK, Vojtěch, SUCHÁNEK, Radovan, MOLEK, Pavel, VYHNÁNEK, Lukáš, FILIP, Jan, BAHÝĽOVÁ, Lenka. *Článek 2*. In *Ústava České republiky: Komentář. Systém ASPI* [online]. Praha: Nakladatelství Linde, [cit. 2025-01-17]. ASPI_ID KO1i1993CZ. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.
17. POLSKO. E. Samborski, 5. *Orzekanie przez sądy polskie o odpowiedzialności za przestępstwa popełnione za granicą [w:] Zarys metodyki pracy sędziego w sprawach karnych*, Warszawa 2011.art. 248. Dostupné z: <<https://sip.lex.pl/#/monograph/369242302/246097/samborski-edward-zarys-metodyki-pracy-sedziego-w-sprawach-karnych?cm=URELATIONS> (přístup: 2025-02-25 18:53)>.
18. POLSKO. K. Eichstaedt [w:] *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2025, art. 245-246. K. Eichstaedt [w:] *Kodeks postępowania karnego*. Tom I. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX/el. 2025, art. 245. Dostupné z www: <<https://sip.lex.pl/#/commentary/587748538/786680> (dostup: 2025-02-25 18:55)>.
19. PŘENOSIL Gustav., *Trestní zákoník Polské lidové republiky a uvozovací předpisy*. (překladatel), Čeněk KLAPAL (překladatel). *Zahraniční zákony*, 3. Praha: Výzkumný ústav kriminologický při Generální prokuratuře ČSSR, 1969.
20. RAKOUSKO. (BGBl. I Nr. 159/2021) *Strafprozessordnung StPO 1975*. Online. 2021. Österreich: Bundesgesetzblatt für die Republik Österreich, 2023, 25.3.2022. Dostupné z: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002326>. [cit. 2024-10-07].
21. RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975 (StPO)*. In JUSLINE [online]. ADVOKAT Unternehmensberatung Greiter & Greiter GmbH [cit. 2025-02-09]. Dostupné z WWW: <<https://www.jusline.at/gesetz/stpo>>.
22. RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975 (StPO)*. In Rechtsinformationssystem des Bundes (RIS) [online]. Bundeskanzleramt [cit. 2025-02-09]. Dostupné z WWW:

- <<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002326>>.
23. RAKOUSKO. *Strafprozessordnung 1975*. [online]. [cit. 2025-02-25]. Dostupné z www: <<https://www.jusline.at/gesetz/stpo/>>.
 24. SAMÁŠ, O., STIFFEL, H., TOMAN, P., ČENTÉŠ, J., HAŤAPKA, M., MATHERN, V., MINÁRIK, Š., PALAREC, J., ŠTIFT, P. *Trestný poriadok – komentár*. [Systém ASPI]. Iura Edition, [cit. 24. 2. 2025]. ASPI_ID KO301_2005SK. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.
 25. SLOVENSKO. Zákon č. 300/2005 Z. z. *Trestného zákona – znenie účinné od 17.02.2025*. [online]. 17. února 2025 [cit. 24. února 2025]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300/znenie-20250217#cast2-hlava12-diel1>>.
 26. SLOVENSKO. Zákon č. 301/2005 Z. z. *Trestného poriadku – znenie účinné od 30.12.2024*. [online]. 30. prosince 2024 [cit. 24. února 2025]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-301/znenie-20241230#p73-5>>.
 27. *Strafgesetzbuch* (StGB trestní zákoník) Kindhäuser/Neumann/Paeffgen/Saliger, Strafgesetzbuch 6. Auflage 2023. Dostupné z WWW:<https://beck-online.beck.de/Dokument?vpath=bibdata%2Fkomm%2Fkinneupaekostgb_6%2Fstgb%2Fcont%2Fkinneupaekostgb.stgb.htm&pos=1&hlwords=on>.
 28. STRÉMY, T., ŠAMKO, P., KURILOVSKÁ, L., REMETA, R., VOJTUŠ, F., VALENT, M., MIHÁLIK, S., KUČEK, A., BALOGH, T., MARKOVÁ, V. *Trestný poriadok – praktický komentár*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer, [cit. 24. 2. 2025]. ASPI_ID KO301_b2005SK. Dostupné v Systému ASPI. ISSN 2336-517X.
 29. VINDOBON, Th.. *Rakouská ústava a základní práva státních občanů*. Praha: Zář, [1909], s. 9. Dostupné také z WWW:<<https://ndk.cz/uuid/uuid:8f995050-04e9-11e7-bff9-005056825209>>.

SEZNAM ZKRATEK

B-VG	Bundes-Verfassungsgesetz Ústava Rakouské republiky
CRO	Centrální registr obyvatel
ČR	Česká republika
ES	Evropská společenství
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
EÚPL	Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
GG	Grundgesetz Ústava Spolkové republiky Německo
ICCPR	Mezinárodní pakt o občanských a politických právech
IRG	Bundesgesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních
JGG	Jugendgerichtsgesetz zákon o soudnictví ve věcech mládeže v Německu
JHG	Bundesgesetz über die gerichtliche Jugendhilfe
KK	Kodeks karny polský trestní zákoník
KPK	Kodeks postępowania karnego polský trestní řád
LZPEU	Listina základních práv Evropské unie
LZPS	Listina základních práv a svobod
OČTŘ	Orgány činné v trestním řízení
OOP	Obvodní oddělení policie (základní útvar)
OPL	Omamné a psychotropní látky
OSPOD	Orgán sociálněprávní ochrany dětí
OSŘ	Občanský soudní řád
PČR	Policie České republiky
SIS	Schengenský informační systém
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
SPTČ	Skutková podstata trestného činu
SPÚ	Schengenské prováděcí úmluvy
StGB	Strafgesetzbuch rakouský trestní zákoník
StGB	Strafgesetzbuch německý trestní zákoník
StPO	Strafprozessordnung rakouský trestní řád
StPO	Strafprozessordnung německý trestní řád

TČ	Trestný čin
TP	Trestný poriadok slovenský trestní řád
TrŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
TZ	Trestní zákoník
UDHR	Všeobecná deklarace lidských práv
Ústava	Ústava České republiky, Slovenské republiky, Polské republiky
VTOS	Výkon trestu odnětí svobody
ZoP	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
ZPPP	Závazný pokyn policejního prezidenta
ZSJM	Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních